

- UMIRJANJE PROMETA V DOLINI ZAVRŠNICE
- PROJEKTI V TEKU
- VILA RUSTIKA NA RODINAH
- 25 LET PLANINSKEGA DRUŠTVA ŽIROVNICA

**PIZZE
MALICE**

5,00 €

KOSILA

9,50 €

**JEDI PO
NAROČILU**

**TOČEN
SLADOLED**

**DNEVNO PONUDBO MALIC
SPREMLJAJTE NA:**

**f GOSTIŠČE OSVALD
BED AND BREAKFAST**

WWW.GOSTISCEOSVALD.NET

040 151 244

04 580 11 28

**Z VESELJEM VAS POSTREŽEMO NA ODPRTI TERASI,
ŠE VEDNO PA PONUJAMO DOSTAVO ALI OSEBNI PREVZEM.**

Relief

laserska gravura

Podpis:

marko černe s.p.

Marko Černe s.p.

Blejska Dobrava 26 c

G 031 558 001

E info@laserska-gravura.com

W laserska-gravura.com

SENČILA NINO

T: 04 584 01 00

M: 041 645 697

E: nino@jesenice.net

... prava mera sonca ...

ŠIROKA IZBIRA PLISE ZAVES

www.sencila-nino.si

Strokovnjakinja za homeopatijo in tui-na sprostitveno masažo

Home-O-Či

svetovanje o vitalni energiji s.p.

Mojca Legat, mag.pharm.

Termini po dogovoru, možnost darilnih bonov

SLO – tel.: 040 652 611, Zabreznica 36, 4274 Žirovnica

V tem času sem na voljo tudi preko Skype-a, Viber, WhatsApp-a.

**Funkcionalen, varen in udoben
JEANS za vsako priložnost**

Motoristične; kot tudi ostale hlače do velikostne številke 70 so na zalogi!

LENYMOTO

**KEVLAR
ojačitve**

**vetrna
MEMBRANA
z zračanjem**

**Leny d.o.o., Loka 37, Tržič
www.leny.eu / info@leny.eu / 04/59 55 200**

Drage občanke, spoštovani občani!

Že več kot leto dni vas tako ali drugače nagovarjam v najslabšem obdobju v zgodovini samostojne Slovenije. S tem mislim na epidemijo covid-19, ki se je zažrla v vse pore družbenega, gospodarskega in političnega življenja Slovenk in Slovencev in seveda s tem tudi občan in občanov naše občine. Upam in želim, da ta čas čim prej mine.

Župan Leopold Pogačar z županom Občine Bled Janezom Fajfarjem ob podpisu pogodbe za gradnjo mostu v Piškovci

Kmalu bomo praznovali 30-letnico naše ljube države in občinski praznik, spominski dan Občine Žirovnica. Oba praznika sta pomembna in povezana, gledano z zgodovinskega vidika kot tudi ohranjanja spomina, naše državnosti, našega ponosa in vsega, kar sodi zraven. Tako kot smo bili enotni 25. junija 1991 ob razglasitvi neodvisnosti, tako bi morali biti enotni sedaj v boju proti covidu-19. Žal pa različni interesi in skupine zlorabljajo to stanje za lastno delovanje, interese in še kaj, potem pa so tu še razne teorije zarote, povezane s koronavirusom, ki še dodatno vznemirjajo ljudi. Mnogo tega je povsem nepotrebnega. Upam, da bodo epidemiološke razmere dopuščale, da bomo oba praznika obeležili na skupni prireditvi letošnjega 25. junija. O tem vas bomo seveda pravočasno obvestili.

Prvomajski shod v Zelenici 2012

Tudi letošnji praznik dela, 1. maj, je minil brez tradicionalnih kresov in druženja, vendar pa je pomembno, da se ves čas zavedamo delavskih in drugih pravic ter dolžnosti. Kar se nam danes zdi

skorajda samoumevno, so si naši predniki težko izborili. Prav je, da se o tem pogovarjamo, razmišljamo, da odločevalci posvečajo tem izbranim pravicam vso potrebno skrb in da skupaj z nami ustvarjajo pravičnejšo družbo.

Kar se tiče poteka epidemije v naši občini je tako, da številke nihajo, pod črto pa se držimo v mejah povprečja in menim, da je na koncu predora že videti sonce, ki sveti močnejše. Do sredine aprila je bilo v naši občini s prvim odmerkom cepljenih 539 oz. približno 12 odstotkov prebivalcev (gorenjsko povprečje je 18 odstotkov), z drugim odmerkom pa 267 ali 6 odstotkov prebivalcev (gorenjsko povprečje je 7,6 odstotka). Vse skupaj pa seveda še enkrat pozivam in prosim, pazite nase in na druge, le tako bomo izšli iz te krize.

Izkoristite dneve za delo na vrtu, v okolici hiš, za sprehod v naravo in družino. Želim vam vse dobro z naslednjo mislijo Antona Trstenjaka: »Pravo dobroto v srcu imamo le, če smo zmožni gojiti samo dobre misli in dobra čustva, brez sence zamerljivosti, užaljenosti, zagrenjenosti, opravičljivosti, kaj šele maščevalnosti do drugih ljudi, do bližnjega in daljnega.«

Leopold Pogačar, župan

Drevesa za otroke

Ob dnevu Zemlje je Občina Žirovnica otrokom, rojenim v letu 2020, podarila drevesa. S simbolično gesto občina želi spodbujati sajenje avtohtonih medovitih rastlin in prispevati k ohranjanju narave.

Hruške so otrokom 14. aprila dostavili na dom.

Za akcijo so se na občini pred šestimi leti odločili na pobudo Čebelarke Slovenije, ki z različnimi akcijami spodbuja sajenje avtohtonih medovitih rastlin. Poleg denarnega prispevka, 350 evrov za prvega in drugega otroka v družini ter 550 evrov za naslednje družinske člane, novorojenčki v občini tako prejmejo še drevo kot simbolno darilo.

Vsakoletna prireditev z razdelitvijo drevesnih sadik za starše in malčke v šolski jedilnici je zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja covid-19 že drugič zapored odpadla, zato so 14. aprila sadike hrušk dostavili otrokom na dom. V lanskem letu se je v občini rodilo 38 otrok.

Župan Leopold Pogačar se zahvaljuje podjetju Zvonček-s za izvedbo akcije, vsem staršem pa želi uspešno rast tako otroka kot drevesa.

Polona Kus

NOVICE OBČINE ŽIROVNICA

Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Žirovnica, Breznica 3, 4274 Žirovnica. **Pravice izdajatelja:** Medium, d.o.o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica. Časopis izide šestkrat letno v nakladi 1640 izvodov, prejmejo ga vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Tiskano na papirju s FSC certifikatom (trajnostno upravljanje z gozdovi). ISSN: 1854-4932. **Naslov uredništva:** Novice občine Žirovnica, Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica. Tel. 04 580 50 20 ali 040 439 560. E-naslov: novice@medium.si. **Urednica:** Polona Kus. **Uredniški odbor:** Tamara Lazar, Mirjam Fain, Samo Mekina, Urša Aljančič. **Foto na naslovnici:** Miran Dolar. **Trženje oglasnega prostora:** Nejc Ravnihar, tel. 04 580 50 20. Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja ali neobjave nenaročenih prispevkov v skladu z razpoložljivim prostorom in pravico do neobjave neprimernih in žaljivih vsebin.

Naslednja številka Novic bo izšla v začetku julija. Rok za oddajo prispevkov je petek, 25. junij.

Z marčevske seje občinskega sveta

Žirovniški svetniki so se 25. marca v prostorih Dvorane pod Stolom sestali na 13. redni seji. Med drugim so sprejeli zaključni račun za leto 2020, razvojni program občine do leta 2030, potrdili spremembo cene za obdelavo odpadkov, prislusnili poročilom o delu ZTK Žirovnica in Osnovne šole Žirovnica v preteklem letu in se seznanili z oceno varnosti v občini.

Zaradi epidemije manjša proračunska poraba

Zaključni račun Občine Žirovnica za leto 2020 izkazuje 4.016.223 evrov prihodkov in 3.330.353 evrov odhodkov. Skupni izdatki proračuna so bili po junijskem rebalansu ocenjeni na dobrih 5 milijonov evrov, tako investicijskih kot tekočih izdatkov pa v preteklem letu ni bilo mogoče v celoti realizirati. Nižji od planiranih so bili zaradi epidemioloških ukrepov stroški na področju urbanizma, dela občinske uprave, vaških odborov, Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica, šolskih avtobusnih prevozov in drugi. Med investicijami so se v novo proračunsko obdobje med drugim zamaknili gradnja parkirišča na Rodinah in mostu v Piškovci, popravilo strehe na Dvorani pod Stolom in postopki v zvezi z gradnjo obvoznice Vrba. Investicijski odhodki so bili tako realizirani 32-odstotno.

Na strani prihodkov je bila realizacija v primerjavi s proračunom 94-odstotna. Več, kot je bilo načrtovanih, je v občinsko blagajno priteklo sredstev iz naslova davkov in turistične takse in manj iz naslova še nerešenega sodnega spora za odškodnino za streho na Dvorani pod Stolom in iz naslova kapitalskih prihodkov zaradi manjše prodaje občinskega premoženja.

Presežek prihodkov nad odhodki v višini 646.987 evrov bo razporejen med stroške proračuna za leto 2021.

Vsi svetniki za kakovostno bivanje in trajnostni razvoj

Osnutek razvojnega programa občine do leta 2030 so svetniki obravnavali že na junijski seji, tokrat so dokument na 31 straneh z naslovom »Trajnostno naravnana občina na pragu Karavank, kjer kakovostno sobivamo in sr(e)čno ustvarjamo« soglasno potrdili. V skladu s sprejetim programom, bo občina v prihodnjem desetletju pri načrtovanju investicij, projektov in razvojnih programov sledila desetim temeljnim ciljem:

1. Novi skupnostni objekti in storitve za vse generacije
2. Krepitev lokalne identitete (Lokalni program kulture)
3. Šport za zdravo občino
4. Prometna varnost in pospešen prehod v trajnostno mobilnost
5. Učinkovito urejanje javnega prostora
6. Varovanje naravnih virov in krepitev podnebne odpornosti
7. Krepitev lokalnega podjetništva, dela na daljavo in delovnih mest
8. Ohranitev kmetijstva in povečanje prehranske samooskrbe
9. Trajnostna butična destinacija
10. Ciljno sodelovanje in gospodarno upravljanje

Dvanajst prednostnih projektov, opredeljenih v razvojnem načrtu, vključuje dom starostnikov, dodatne zmogljivosti za varstvo otrok, večnamenski center kulture Breznica, obvoznico Vrba, državno cesto in pločnik od Zabreznice do Rodin, pločnik na Bregu, daljinsko kolesarsko povezavo Jesenice–Radovljica, celostno ureditev vaških jeder in javnega prostora, gasilski dom, popolnitev Poslovne cone Žirovnica, muzejski kompleks Prešernove rojstne hiše in nadgradnjo Rekreatijskega parka Završnica.

V razpravi so svetniki izrazili pohvale na račun dokumenta in strateške skupine, ki ga je pripravila, kot tudi nekaj pripomb. Mojca Papler je pozvala k izdelavi natančnejših strateških smernic

za razvoj kmetijstva, Izidor Jekovec k vključevanju dejavnosti, ki bi bolj pritegnile mlade družine in Jurij Dolžana k intenzivnejšemu vključevanju digitalizacije. Predlagali so, da v prihodnje občinski svet enkrat letno obravnava uresničevanje razvojnega programa.

Dvig cen obdelave mešanih komunalnih odpadkov

V občini Žirovnica letno proizvedemo okoli 480 ton mešanih komunalnih odpadkov. Izvajalec javne službe za zbiranje, obdelavo in odlaganje komunalnih odpadkov v Žirovnici je podjetje Jeko, d.o.o., le-to pa ima za obdelavo odpadkov, ki se odlagajo na Odlagališču za nenevarne odpadke Mala Mežakla, sklenjeno pogodbo s podjetjem Ekogor, d.o.o. Cena obdelave komunalnih odpadkov je bila od 1. januarja lani 141,70 evra za tono brez DDV, s 1. aprilom letos pa je bila na podlagi elaborata o oblikovanju cene gospodarske javne službe podjetja Ekogor predlagana podražitev, ki se bo izvedla postopoma. Od 1. aprila do 1. oktobra bo cena 153,10 evra za tono brez DDV in od 1. oktobra naprej 163,20 evra za tono brez DDV. Skupaj bo podražitev z davkom znašala 0,21 evra na osebo na mesec. Razlogi za podražitev so povišani stroški dela in stroški skladiščenja t. i. lahke frakcije na Mali Mežakli, ki predstavlja okoli polovico mešanih komunalnih odpadkov, oziroma stroški odvažanja te frakcije v sežig na druge lokacije. Problematiko sta na seji predstavila Uroš Bučar, direktor Jeka, in Igor Petek, direktor Ekogorja. Številna vprašanja v zvezi z izračunom cene jima je zastavila svetnica Tatjana Mulej, ki je izrazila dvom o upravičenosti podražitve in transparentnosti ravnanja izvajalcev javne službe. Predlagana podražitev je bila potrjena z devetimi glasovi za in petimi proti. Župan Leopold Pogačar pojasnjuje, da je to za občino še vedno najugodnejša rešitev, saj odpadke odvažamo na najbližjo lokacijo. »Transport na drugo lokacijo in prekladanje bi stroške še povečala. Za primerjavo smo pridobili cene obdelave in odlaganja odpadkov devetih centrov za ravnanje z odpadki. Najcenejši so v Celju s ceno 145,47 evra za tono, sledi Ekogor s ceno 175,84 evra za tono, najdražji pa so v Slovenski Bistrici s ceno 282,32 evra za tono. V primeru, da občinski svet predlaganega zvišanja ne bi potrdil, se razlika krije iz občinskega proračuna, kar pa ne bi bilo prav, saj mora tovrstne stroške kriti povzročitelj, žal v tem primeru občani.«

Varnostne razmere v občini so zelo dobre

Ocena stanja varnosti v občini temelji na ugotovitvah Policijske postaje Jesenice, varnostne službe Sintal in poročila MIR. Iz njihovih poročil izhaja, da so bile varnostne razmere na območju občine Žirovnica v letu 2020 zelo dobre, pri svojem delu pa so se največkrat srečali s težavami, kot je onesnaževanje površin s pasjimi iztrebki, neustrezno odlaganje odpadkov, neprimerna vegetacija ob cestah in nedovoljeno parkiranje. Na področju prometne varnosti so tudi lani zabeležili prevelik odstotek voznikov pod vplivom alkohola, na področju kriminalitete pa so obravnavali enako število kaznivih dejanj kot leto poprej, med njimi 5 velikih tatvin. V razpravi je bilo ponovno odprto vprašanje dolgoletne problematike kopičenja odsluženih vozil, svetniki so pozvali k ukrepanju glede pogostih primerov prehitre vožnje skozi naselja in neustrezne uporabe športnega igrišča pred šolo.

Ob koncu seje so se svetniki seznanili z delom dveh javnih zavodov v preteklem letu. Letno poročilo Osnovne šole Žirovnica je predstavila ravnateljica Erika Melihen in poročilo Zavoda za turizem in kulturo Matjaž Koman. K besedi je bil vabljen še poročevalec Miha Marinšek, ki je podal poročilo o izvajanju lokalnega energetskega koncepta.

Gradivo 13. seje je v celoti dostopno na spletnem naslovu: <https://zirovnica.si/13-redna-seja-obcinskega-sveta-obcine-zirovnica-25-03-2021/>

Polona Kus

Umirjanje prometa v dolini Završnice

Dolino Završnice obiskuje vse večje število ljudi in predvsem ob koncih tedna je območje močno obremenjeno s prometom. V skladu z razvojnim programom občine, ki temelji na spoštovanju trajnostnih načel, Občina Žirovnica namerava omejiti motorni promet v dolini.

Kot je zapisano v pravkar sprejetem Razvojnem programu Občine Žirovnica do leta 2030, se za območje doline Završnice načrtuje celosten sistem umirjanja prometa s ciljem, da se zmanjša motorni promet na gozdnih cestah do Valvasorjevega doma in po dolini v smeri Zelenice. Projekt sovпада z dolgoročnimi usmeritvami občine na področju varovanja narave in načrtovanja razvoja turizma, saj prispeva k preprečevanju onesnaževanja ekosistemov in naravnih virov, povečuje doživljajsko pestrost doline Završnice ter spodbuja razvoj trajnostno naravnane turistične ponudbe.

Dolina Završnice je ob koncih tedna prometno močno obremenjena.

Omejitev prometa v omenjenih smereh bo izvedena z zapornicami, uvedeno bo tudi plačevanje parkirnine, obenem pa bodo v bližini obstoječega parkirišča zgrajena dodatna parkirna mesta. Nadaljnji načrtovani koraki pri uvajanju novega prometnega režima vključujejo ponudbo okolju prijaznejših dostopov v dolino Završnice, kot je izposoja e-koles in organizirani prevozi z železniške postaje ali drugih točk izven doline, za informiranje obiskovalcev se načrtuje postavitve info točke ob jezeru.

Za novo prometno ureditev Završnice je župan Leopold Pogačar januarja letos imenoval posebno delovno skupino, ki je že pričela z delom. Poglavitne naloge skupine so proučitev možnosti za omejitev prometa v dolini Završnice, usklajitev predvidenih ukrepov z vsemi interesnimi skupinami in izdelava končnih predlogov oz. stališč. **Skupino vodi Izidor Jekovec**, v njej sodeluje 12 članov – predstavnikov agrarnih skupnosti Zabreznica-Selo, Žirovnica-Moste in Smokuč-Rodine, Gozdnega gospodarstva Bled, Zavoda za gozdove Bled, Rekreatijskega parka Završnica, Planinskega društva Žirovnica, Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica, Zavoda RS za varstvo narave, medobčinskega redarstva, občinske uprave in stanovalcev.

Izidor Jekovec: »Skupina se je doslej sestala trikrat. Proučili smo sedanji sistem prometa in parkiranja v dolini in si stanje ogledali tudi na terenu. Ugotovili smo, da je parkiranje vozil proti Valvasorju in Zelenici popolnoma neurejeno, nekoliko boljše stanje pa je v sami dolini. Urejenih prostorov za parkiranje je premalo, kar je še posebej izrazito ob koncih tedna in lepem vremenu. Naša naslednja naloga je pripraviti predlog dodatnih parkirišč in predlog režima dostopa do Valvasorja oziroma Zelenice ter seveda prometni režim v okolici jezera.«

Ob napovedani uvedbi zapornic in parkirnine se odpira vprašanje plačila glede na različne kategorije uporabnikov. Ali pripravljenci predlogov razmišljajo o režimu, ki bo občanom Žirovnice nudil ugodnosti? Jekovec: »Predlogi delovne skupine bodo prav gotovo v tej smeri. Sama določitev cenika sicer ni naša pristojnost, za to bo moral biti sprejet ustrezen in primeren občinski odlok. Prepričan sem, da bo po zgledu podobnih odlokov v sosednjih občinah dopuščal izjeme in ugodnosti za lastnike in domačine.«

Delovna skupina bo po časovnici svoje delo zaključila novembra letos, nov prometni režim pa se bo v dolini Završnice predvidoma začel izvajati prihodnje leto.

Polona Kus

V Žirovnico z vlakom

Ob aktualni nadgradnji gorenjske železniške proge bo obnovljena tudi železniška postaja Žirovnica. Občina Žirovnica in Slovenske železnice se zavzemajo za uvedbo sprememb v potniškem prometu po meri obiskovalcev, pohodnikov in kolesarjev.

Predstavniki Slovenskih železnic so se z županom Leopoldom Pogačarjem in direktorjem Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica Matjažem Komanom sestali na delovnem sestanku 23. februarja. V prostorih Občine Žirovnica so razpravljali na temo sodelovanja železnice z lokalno skupnostjo na področju železniškega potniškega prometa. Po besedah direktorice družbe SŽ – Potniški promet Darje Kocjan bodo na gorenjski progi uvedli nove potniške vlake z vagoni za kolesarje, prilagodili vozni red vlakov in obnovili železniško postajo Žirovnica.

V sklopu nadgradnje gorenjske železnice bo obnovljena tudi železniška postaja v Žirovnici.

Župan Pogačar: »Glede na trajnostno usmeritev našega turizma in načrtovano zmanjševanje prometa osebnih vozil v dolini Završnice, bomo vzpostavili sodelovanje na področju kolesarskega turizma, pohodništva in tudi prireditev.« Obiskovalci pohoda po Poti kulturne dediščine 8. februarja in drugih večjih prireditev v občini bi se tako ob prilagojenem voznem redu v Žirovnico lahko pripeljali z vlakom, omenjena je bila tudi možnost skupnega nakupa vozovnice in vstopnice za prireditev. Napovedane novosti bodo vsekakor dobrodošle tudi za kolesarje, ki se na izhodiščno točko za kolesarjenje želijo pripeljati z vlakom, saj jim aktualni režim prevažanja koles z vlakom ni najbolj naklonjen.

V sklopu nadgradnje gorenjske železniške proge v Žirovnici ta čas potekajo priprave na gradnjo izven nivojskih križanj ceste in železnice na Selu in pod Vrbo. Občina Žirovnica mora pri tem poskrbeti za izvedbo in financiranje odkupa zemljišč in gradnjo podvozov.

Polona Kus

Projekti v teku

Gradnja mostu v Piškovci

Gradnja, ki se je pričela februarja, poteka skladno s terminskim načrtom. Predviden čas gradnje je leto dni, tudi po novem mostu bo potekal enosmerni promet, razširjen pa bo za pas, namenjen pešcem in kolesarjem. Gradnjo izvajata družba Garnol, d.o.o., in Gorenjska gradbena družba, investicijo v vrednosti 600 tisoč evrov si delita občini Bled in Žirovnica.

Popravilo strehe na Dvorani pod Stolom

Na Dvorani pod Stolom in nad hodnikom, ki dvorano povezuje s šolo, že nekaj mesecev poteka popravilo strehe. Le-ta je bila ob gradnji dvorane pred dobrimi desetimi leti slabo izvedena, zato stroške investicije občina po sodni poti terja od projektanta in izvajalca del. V času popravila strehe Dvorana pod Stolom normalno obratuje.

Gradnja sončne elektrarne na občinski stavbi

Občina Žirovnica je v letošnjem letu, v skladu s sprejetim Načrtom razvojnih programov, začela z izvedbo projekta gradnje naprave za samooskrbo z električno energijo na objektu občinske upravne stavbe. Predvidena je gradnja naprave za samooskrbo nazivne moči 27 kW, ki proizvaja električno energijo z izrabo sončne energije in je priključena na notranjo nizkonapetostno električno instalacijo stavbe. Projekt je v fazi podpisa pogodbe o izgradnji, katere vrednost znaša skupaj z DDV 27.335,45 evra, zmanjšana za nepovratna finančna sredstva s strani Eko sklada v višini 4.032,00 evrov. Sončna elektrarna bo predana v uporabo predvidoma v letošnjem poletju.

Polona Kus,
Monika Kusterle

Spomladansko urejanje cest

Pred 1. majem se je v občini pričelo vsakoletno urejanje makadamskih cest.

Delavci so se najprej lotili grediranja ceste iz Završnice proti Valvazorju, sledila je cesta proti Zelenici, ki jo je letošnja zima z obilnimi padavinami dodobra načela, nato še Cesarka. Zaradi gradnje mostu spomladansko urejanje tokrat ne bo izvedeno na cesti v Piškovci.

Polona Kus

Participatorni proračun za nadstrešnico na avtobusni postaji v Smokuču

Sredstva participatornega proračuna v letu 2021 bodo porabljena za nadstrešnico na avtobusni postaji v Smokuču.

Participatorni proračun je Občina Žirovnica prvič uvedla lani, in sicer v višini deset tisoč evrov, k predlaganju projektov pa so bili povabljeni vaški odbori. Svoje predloge je oddalo šest vaških odborov in pristojna komisija je med njimi izbrala predlog Vaškega odbora Dolsločve za obnovo korita z okolico. Dela so bila izvedena lansko jesen.

Participatorni delež proračuna za leto 2021 prav tako znaša deset tisoč evrov. Občina je k sodelovanju najprej povabila društva, a ker predlogov z njihove strani ni bilo, so možnost za predlaganje projektov ponovno dobili vaški odbori. Do predpisanega roka v oktobru sta prispela dva predloga. Vaški odbor Vrba je predlagal izvedbo natečaja za izris celostne krajinsko kulturne ureditve Vrbe in Vaški odbor Smokuč nadstrešek za čakajoče na avtobus. Pristojna komisija je izbrala slednjega.

Polona Kus

Gorenjski župani so se sestali na 2. seji letos

Na seji 18. marca so gorenjski župani obravnavali program dela Regionalne razvojne agencije Gorenjske in LAS Gorenjska košarica, se seznanili s programiranjem za obdobje 2021–2027, imenovali člane v Razvojni svet kohezijske regije Zahodna Slovenija ter podprli pobudo za čimprejšnjo modernizacijo in nadgradnjo gorenjske železniške proge.

V okviru prve vsebinske točke so župani razpravljali o programu dela Regionalne razvojne agencije Gorenjske in LAS Gorenjska košarica v letu 2021.

V nadaljevanju so se seznanili s programiranjem za obdobje 2021–2027 in podprli uvajanje teritorialnih pristopov, ki zagotavljajo sredstva celotni regiji, se zavzeli za ohranitev mehanizma dogovora za razvoj regij ter podali zahtevo, da se dogovorjena sredstva ohranijo za projekte, ki so bili predlagani s strani regij in že dogovorjeni tudi z državo v okviru teritorialnega razvojnega dialoga. Hkrati pa predlagali državi, da se v finančni perspektivi 2021–2027 zagotovi sofinanciranje programov Evropskega teritorialnega sodelovanja z nacionalnimi sredstvi v višini 95 % upravičenih stroškov projektov.

Župani so imenovali 5 predstavnikov gorenjske regije za člane v Razvojni svet kohezijske regije Zahodna Slovenija za obdobje 2021–2027. To so: Rok Šimenc, Regionalna razvojna agencija Gorenjske, Franc Čebulj, Občina Cerklje na Gorenjskem, Tine Radinja, Občina

Škofja Loka, Leopold Pogačar, Občina Žirovnica in Ida Bibič, Mestna občina Kranj.

V okviru zadnje točke dnevnega reda je bila predstavljena pobuda za čimprejšnjo modernizacijo in nadgradnjo (dvtirnost) gorenjske železniške proge med Kranjem in Ljubljano, ki je bila pripravljena v sodelovanju s Koalicijo za trajnostno prometno politiko in bo posredovana na Ministrstvo za infrastrukturo.

*Franja Gabrovšek Schmidt,
Regionalna razvojna agencija Gorenjske*

Kam, le kam na stara leta naš občan ...

Znano je, da imamo v Sloveniji premajhne nastanitvene kapacitete v domovih za starejše. Že od leta 2005 država ni zgradila novega doma starostnikov. Se je pa preusmerila v podeljevanje koncesij zasebnikom za opravljanje te dejavnosti. Tudi naša občina se intenzivno pripravlja na gradnjo doma starostnikov. In kakšen dom želimo občani? V novem Razvojnem programu občine je načrtovana gradnja doma starostnikov v režiji koncesionarja.

Nekaj dejstev: v Sloveniji je bilo konec leta 2019 21.150 mest v 59 javnih zavodih in 43 izvajalcih s koncesijo (od tega v javnih zavodih 62,68 % in 37,32 % pri koncesionarjih). Povprečne cene osnovne oskrbe v javnih zavodih na dan 1. 3. 2021 znašajo: za oskrbo 1 (osebe, ki potrebujejo manjši obseg neposredne osebne pomoči) 674,10 EUR, za enako oskrbo pri koncesionarjih pa je mesečno povprečno potrebno odšteti 749,70 EUR (razlika 75,60 EUR mesečno oz. 10 %). Podobne cene so tudi za osnovno oskrbo 4 (osebe, ki potrebujejo delno ali popolno osebno pomoč in nadzor): povprečna mesečna oskrba v javnih zavodih je 1.067,10 EUR, pri koncesionarjih 1.138,50 EUR.

Kdo dopušča tako razliko? Osnova za izračun je Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialnih storitev. Cene sprejme svet zavoda (pri javnih zavodih), soglasje k njim pa da pristojno ministrstvo. Koncesionarji so zasebniki, brez sveta zavoda, ki bi jim gledal pod prste. Tu cene sprejmejo lastniki, prav tako pa jih potrdi pristojno ministrstvo. Naša zakonodaja omogoča, da javni zavodi cene oblikujejo na predpostavki stroškov, ki jih bo dom v določenem obdobju izkazoval, dodatno pa zasebnikom omogoča zaračunavanje financiranja (odplačevanja kreditov, s katerim so dom postavili). Javni zavod z osnovno dejavnostjo ne ustvarja dobička, medtem ko je zasebnikov interes drugačen.

Bistvene razlike med javnim in zasebnim domom ni. Zakonodaja predpisuje normative za osnovno oskrbo, kar je več kot to, pa se v domovih (javnih in zasebnih) dodatno zaračunava. Glede na starost domov v lasti države, imajo zasebni domovi prednost v tem, da so lepše, večje, bolj svetle sobe in to je to.

In kaj vse to pomeni za našo občino, naše občane? V prvi vrsti bi s koncesionarjem dobili lepo urejen dom, je pa vprašanje, koliko prostora bo za naše občane oz. koliko naših občanov si bo želelo ali zmoglo bivati v dražjem domu (razlika v ceni je 907,20 EUR letno)? Vemo, da je plačilo domske oskrbe obveznost uporabnika, v kolikor sam tega plačila ne zmore, za to poskrbijo njegovi najbližji. Pokojnine so iz leta v leto nižje. Posameznik, ki bo domsko oskrbo potreboval se bo znašel tako, da ne bo finančno breme najbližjim. V tem primeru je dolžna domsko oskrbo doplačati občina. Bo naša občina s svojim proračunom, od katerega bi radi več in več, na račun razvoja občine plačevala dražje obveznosti zato, ker bo dom gradil zasebnik?

Na zadnji seji občinskega sveta je bilo sicer slišati, da občina razmišlja tudi o možnosti gradnje doma s pomočjo države. Na tem mestu torej poziv županu: v kolikor obstaja kakršnakoli možnost v tej smeri, jo prosimo izkoristite. V dobro naših občanov in naše občine. Vlada je v proračunu za dve leti zagotovila 30 mio EUR sredstev za povečanje kapacitet domov za starostnike. Načrtujejo tudi intenzivno črpanje EU sredstev za ta namen, računajo pa še na kohezijska sredstva iz naslova pobude React-EU. Verjamem, da lahko tudi v naši občini ta sredstva pridobimo (da to znamo, smo že dokazali).

Staramo se, dom potrebujemo, dnevno varstvo potrebujemo. V prvi vrsti pa pomislimo na to, kaj potrebujejo naši občani. Naj bo naš dom starostnikov tak, ki bo ustrezal viziji naše občine 2030: trajnostno naravnana občina na pragu Karavank, kjer kakovostno sobivamo in sr(e)čno ustvarjamo. Tu se vidimo tudi, ko ostarimo.

Mag. Mojca Papler, občinska svetnica Liste za vasi pod Stolom

Zvišanje cen obdelave mešanih komunalnih odpadkov **SDS**

Občina Žirovnica je s sprejetjem Odloka o gospodarski javni službi določila, da je izvajalec vseh služb ravnanja s komunalnimi odpadki (zbiranje, obdelava in odlaganje) javno podjetje Jeko, d.o.o. Ker ne Občina Žirovnica ne Jeko nimata v lasti infrastrukture za izvajanje dejavnosti obdelave mešanih komunalnih odpadkov (MKO), v Jeku na vsakoletnem razpisu za to izberejo najustreznejšega ponudnika na podlagi podjemne pogodbe. Od leta 2017 dalje to storitev kot podizvajalec za Jeko, d.o.o., opravlja podjetje Ekogor, d.o.o.

Cene vseh komunalnih storitev, ki jih za našo občino opravlja podjetje Jeko, potrjujejo občinski svetniki. Na položnici izražena cena je sestavljena iz več segmentov, razloženih na hrbtni strani le-te.

Na marčevski seji občinskega sveta je bila na dnevnem redu tudi točka o zvišanju cen obdelave MKO, ki je le en sestavni del mesečnega stroška na položnici. Povečanje, ki ga je predlagal Ekogor, res ni veliko, in sicer s 1. 4. 2021 za 0,11 evra (1,6 %) in od 1. 10. 2021 dalje še za 0,10 eura (1,4 %) mesečno na osebo.

Že na Odboru za urejanje prostora, varstvo okolja in gospodarsko infrastrukturo, katerega članica sem, sem g. Bučarju, direktorju Jeka, in g. županu zastavila kar precej vprašanj. Do seje OS sem gradivo z dobljenimi informacijami dodobra predelala, a mi je ostalo še kar precej neznank. Iz priloženih elaboratov ni bilo možno razbrati, zakaj se cena povečuje. Predstavljeno je bilo le v pisni obrazložitvi gradiva, da je Ekogor ponudil ceno obdelave MKO 162,40 EUR/tono, z upoštevanjem stroškov Jeka pa je končna cena 163,20 EUR/tono. Na odboru je g. Bučar priznal, da 21 000 ton obdelanih mešanih komunalnih odpadkov ni bilo odpeljanih, ampak ostajajo na deponiji. Zame je bil to šokanten podatek in izredno presenečenje, zato sem na seji OS želela več odgovorov.

Na občinskem svetu smo od g. Bučarja dobili drug podatek. Tokrat je govoril o 19 000 tonah neodpeljanih odpadkov. Za boljše razumevanje – to je količina, ki pomeni za našo občino (cca 485 ton letno) več kot 39 let odpadkov brez odvoza enega samega kg. Iz njegovega pojasnila sklepam, da je storitev plačana, a ni opravljena. Istočasno sta g. Bučar in g. župan zagotovila, da občanov naše občine ta odvoz ne bo stal niti centa. Za to izjavo ni nikakršnega zagotovila razen lepih besed in zato povedanemu ne verjamem. Povedano je bilo tudi, da Jeko letos ne bo več spreminjal cen. Ker sem na seji OS presegla 8-minutno debato, mi je g. župan odvzel besedo, češ da presegam dovoljeni limit (po poslovniku 7 minut) in da sem za svoja vprašanja že na odboru porabila skoraj uro časa.

Tako mi je ostal še cel kup vprašanj, pomembnih za žirovniške občane, na katera nisem dobila odgovorov.

Nedolgo nazaj so se cene komunalnih storitev dvignile na račun nabave osnovnih sredstev, lani je bilo precejšnje zvišanje med drugimi tudi zaradi zvišanja minimalne plače delavcem Jeka (cca 13 EUR mesečno na 4-člansko družino) z obrazložitvijo, da se cene niso spremenile že nekaj let.

Razumem, da kanalizacija in odvoz smeti izredno prispevata k čistejšemu okolju in kvaliteti bivanja v naši občini. Razumem tudi, da vse to stane. Ne trdim, da je cena previsoka ali prenizka, trdim pa, da nam mora biti predstavljena na razumljiv način. Če svetniki potrjujejo cene javnega komunalnega podjetja, nam morajo biti podani prav vsi odgovori, kajti odločamo o stroških, ki jih plačujemo vsi občani. Razočarana sem, da o teh perečih zadevah kot svetnica ne morem razpravljati oz. mi je poizvedovanje o točki dnevnega reda onemogočeno. Zaradi nejasnosti in neodgovorov se mi upravičeno poraja dvom o upravičenosti povišanja ali celo skrivanju podatkov.

Na seji OS so svetniki Vanja Resman Noč, Sebastijan Zupan, Izidor Jekovec, Meta Zupan, Anton Koselj, Zdravko Malnar, mag. Barbara Oman Bulovec, Nino Rejc in Mojca Vene glasovali ZA zvišanje cen storitve. PROTI so glasovali mag. Franc Zupan, mag. Jurij Dolžan, mag. Mojca Papler, dr. Božidar Brudar in Tatjana Mulej.

Za boljše razumevanje naj povem, da občinski svetniki Občine Jesenice že dlje časa dvomijo o upravičenosti zviševanja cen in te zadnje omenjene podražitve niso sprejeli.

*Občinska svetnica SDS
Tatjana Mulej*

Dan upora in 1. maj

SD

Letošnji prazniki so bili že drugo leto posebni, saj jih je narekoval virus in z njim povezane omejitve. Po več kot enem letu življenja v karantenah in mehurčkih je na obzorju svetloba bližajočega olajšanja in do neke mere tudi sprostitev družabnega življenja. Vendar tako, kot smo ga praznovali včasih, še nekaj časa ne bo.

Prvi maj v Smokuču leta 2007

Leta 2007 je prvomajska budnica obiskala celo Smokuč in imela koncert, ki smo se ga skupaj razveselili vsi vaščani. V spominu nam je ostal kot eden najlepših, saj prvi maj ni samo delavski praznik, je tudi priložnost za druženje in spomin na burno zgodovinsko obdobje. Praznik je bil priborjen z mnogimi žrtvami in nam je skozi zgodovinske spopade prinesel pravice, ki se marsikomu zdijo danes samoumevne. Socialne pravice nam niso dane za zmeraj. Ves čas moramo nanje paziti, saj nam jih na veliko načinov režejo vedno

bolj na tenko in se včasih niti ne zavedamo, da lahko celo ostanemo brez njih. Prvi maj je pravzaprav simbolno povezan s 27. aprilom, z dnevom upora, kajti brez upora ne bi pridobili socialne države in bi ostali hlapci velikih sosedov, ki nam preoblečeni v bankirje ali kupce podjetij spodjedajo našo državo. Kolikor nam tega ne počenjajo oni, je v državi in tudi vladi veliko takih, ki jim pri tem pomagajo.

Zato je čas za domoljubje, ki se ne kaže samo v obešanju zastav, ampak tudi v premisleku o družbi, v kateri živimo. Čas bo tudi za proteste, ki nam jih z lekarniško tehtnico odreja minister za notranje zadeve. Dočakali bomo dan, ko bomo lahko izrazili ljudsko voljo in si ponovno pridobili dostojanstvo in pravico do besede.

Dan upora, 27. april, smo letos v Žirovnici praznovali pod veliko zastavo na Pečeh. Pod našo zastavo! Lahko nas jezi, lahko smo mogoče celo zavistni tisti pogumni mladini, ki jo je z veliko truda izobesila pod skalovje. Lahko jo pa vzamemo tudi kot počastitev praznika upora, 1. maja in vseh praznikov na koledarju. Upam samo, da bo žarela vse praznične večere in ne bo roka velikega vodje slučajno vklapljala in izklapljala stikala po njegovi presoji.

Za SD Žirovnica Vitomir Pretnar

Kdo od nas noče?

Ob sestavljanju spodnjih vrstic me je prešinilo, da jih ne morem nasloviti na samo eno temo, zato niti ni pomembno, katero sem imela v mislih. Zajemajo namreč celo paleto dogajanj v našem okolju in ni namen, da kažem s prstom v katerokoli smer. A sem prepričana, da boste v njih našli kaj zase.

Naša življenja so, kot govori Anton Komat, voden projekt, strogo nadzorovan od številnih institucij in na tem mestu lahko dodamo ambicioznih vase zagledanih posameznikov, ki so jim odprta vrata do položaja moči. Vsi ti sprejemajo bolj ali manj preverjene ter večinoma nepovezane rešitve in posledično odločitve, ki kot razložijo, so v naše dobro. Ker jim je mar za nas?

A kako je nekomu lahko mar za sočloveka, če mu niti prisluhniti noče? Že v samem štartu ni pripravljenosti na dialog. Pa ne zgolj navidezen dialog, temveč pravi, konstruktivni dialog. Dokler tega ne bo, v središču ukrepov ne bomo ljudje. Ostalo bo pri tem, da so ukrepi pomembnejši od ljudi. Modrost je šla na dolg dopust.

Mar smo res tako nebogljeni, neuki, malomarni in še bi lahko naštevala, da ne vemo ali pa ne moremo presoditi, kaj je v naše dobro? Prepričana sem, da ne. Zgodilo se nam pa je, da smo bili že v prvih letih življenja socializirani, največkrat z metodo strahu pred kaznijo, zato smo se po kratkotrajnem najstniškem upiranju, ki je kot lajanje v Luno, navadili biti tihi. Kot odrasle se nas paranoja strahu drži kot klop. Napetost sprostimo samo med stenami doma in v družbi prijateljev ali znancev. Ko pa se je treba izpostaviti, se zapremo kot polži v svoje hišice. Marsikdo je danes postal previdnejši z besedami tudi v svojem t. i. varnem okolju, saj mobilne prijatelje vedno nosimo s seboj, četudi pravijo, da slišijo vse. Mimogrede, sama imam kar nekaj izkušenj, ki govorijo v prid tej izjavi.

Če velja, da je bil človek kreiran po božji podobi, pa tudi če boga drugače poimenujete, še vedno govorimo isti jezik – potem je tudi človek kreator svoje realnosti. V kolikor ima neka skupina podobne ideje, želje in vizijo, ima tudi moč ustvariti stampedo, ki se mu ni moč upreti. Če pa čredo ločiš na posameznike, prekineš vez med njimi. Prekineš komunikacijo in vsak se kmalu drži zase, negotov, šibek, ker izgubi vez s svojo skupino, koreninami, narodom ... O psihičnih posledicah pa dandanes že vrabci čivkajo. Vendar zgoraj omenjeni očitno ne slišijo dobro. Vendar jim je mar za nas!

Policija svetuje

Kako preprečiti drzno tatvino

Aprila so jeseniški policisti v žirovniški občini obravnavali primer drzne tatvine iz stanovanjske hiše. Do starejše osebe se je pripeljal neznani moški in jo z govorom o telekomunikacijah zavedel ter speljal stran od vhoda v hišo. Posodobil naj bi sistem. V tem času je drugi storilec vstopil v hišo, jo pregledal in odtužil denar. Žrtve tovrstnih tatov so starejši občani, njihovi izgovori, ko izvršujejo kazniva dejanja pa različni. Storilci se najpogosteje predstavljajo za delavce s področja telekomunikacij, dogaja pa se tudi, da kot lažni prodajalci prodajajo medicinsko opremo, prte, oblačila, kuhinjske pripomočke, ali pa sprašujejo za vodo, pot in podobno. Vsem je skupno to, da lastnika poskušajo spraviti stran od hiše, če pa ga ta spusti v prostor, pa ga s spraševanjem o stvareh storilec poskuša speljati v drug prostor in si zagotoviti nekaj časa, da na hitro pregleda predale in omare. Storilci radi tudi sami vstopajo v hiše in se potem izgovorijo, da nekoga iščejo ali da so žejni. To seveda ni res, želijo izkoristiti priložnost in izvršiti tatvino.

Kako preprečiti drzno tatvino?

- Nepoznanih ljudi ne spuščajte v stanovanja in hiše.
- Denar in vredne stvari imejte pospravljene na varnem mestu.
- Ne hvalite se s prihranki in premoženjem.
- Z nepoznanimi ljudmi ne odhajajte stran od hiše.
- Lastnine ne puščajte brez nadzora.
- Vrata imejte vedno zaklenjena, tudi če samo »skočite« na vrt.
- Ob odsotnosti zapirajte tudi okna.

V kolikor se v vašem naselju pojavi sumljiva oseba, vozilo ali tak primer, kot ga opisujejo jeseniški policisti, jim dogodek prijavite na interventno številko 113.

*Mag. Bojan Kos,
višji samostojni policijski inšpektor*

Foto Barbara Špehar

točka za obiskovalce je v občini Žirovnica predstavljen Janšev čebelnjak.

V letu 2021 je cilj projekta na celotnem omrežju postaviti enotno prometno signalizacijo in izdelati natančen digitalni prikaz obstoječe kolesarske infrastrukture.

Projekt Gorenjsko kolesarsko omrežje v letu 2021 financirajo občine: Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas-Poljane, Gorje, Jesenice, Jezersko, Mestna občina Kranj, Kranjska Gora, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica, Kamnik, Logatec, Medvode in Vodice.

Polona Kus

Načrtujejo izposojanje električnih koles

Eden izmed ukrepov za razvoj trajnostnega turizma v občini je spodbujanje zelene mobilnosti. V ta namen občina načrtuje nakup električnih koles za izposojanje.

Zavod za turizem in kulturo želi tudi v občini Žirovnica vzpostaviti sistem »bike share«. Za parkiranje koles, ki si jih uporabniki lahko izposodijo za poljubno vožnjo po občini, bi uredili tri postajališča – kolesarnice, in sicer na železniški postaji v Žirovnici, v Vrbi in na Rodinah, na vsakem bi bilo na voljo pet koles. Sredstva za izvedbo projekta v višini 60 tisoč evrov bo ZTK poskušal pridobiti na razpisu Lokalne akcijske skupine za razvoj podeželja Gorenjska košarica 2021.

Polona Kus

Kakršna setev, takšna žetev

Po uspešno končanem EU projektu Semenjalnica v partnerstvu z Inštitutom Ekosemena in sedmimi občinami Zgornje Gorenjske, v Razvojni agenciji Zgornje Gorenjske nadaljujemo s projektom v nekoliko manjšem obsegu.

Še naprej bomo ekološkim pridelovalcem semen zagotavljali ustrezno svetovanje in strokovni nadzor ter poskrbeli za hrambo, zaščito ter odkup ekoloških semen. Izmed pridelanih semen bomo izbrali najboljše in jih naslednje leto razdelili istim kooperantom. Inštitut Ekosemena bo poskrbel tudi za laboratorijske analize semen, spremljanje zdravstvenega varstva rastlin, komunikacijo z ministrstvom, kontrolnimi službami ter sodelovanje v SLO in EU mreži semenarn. Vzpostavili bomo mrežo odjemalcev in sodelovanje z osnovnimi šolami, saj je pomembno, da se otroci zavedajo, da korenje ne raste v trgovini in koliko truda in časa je potrebno vložiti v proces pridelave hrane.

Naš glavni namen je, da širimo zavest o pomenu starih sort semen in ekološkega semenarstva, da izobražujemo, kako

pridelati kakovostno ekološko seme in da poskrbimo za razpršenost starih sort semen. Stare sorte so bistveno bolj prilagojene lokalnim razmeram. Nove raziskave kažejo, da hranilna vrednost pridelkov iz leta v leto pada, kar znanstveniki pripisujejo uporabi gensko spremenjenih in hibridnih semen.

Tudi v letošnjem letu vabimo vse vrtničarje, da v trgovini Medeni darovi v Čebelaškem centru v Lescah v mesecu maju prevzamejo

O Gorenjskem kolesarskem omrežju

Gorenjsko kolesarsko omrežje obsega 640 kilometrov državnih in lokalnih kolesarskih povezav na Gorenjskem in v nekaterih sosednjih občinah, dve trasi vodita tudi skozi občino Žirovnica. V letu 2021 bo omrežje opremljeno z enotnimi usmerjevalnimi in info tablam.

Projekt vzpostavitve Gorenjskega kolesarskega omrežja izvajata Razvojna agencija Zgornje Gorenjske (RAGOR) in BSC Kranj pod okriljem Odbora za okolje, prostor in infrastrukturo pri Razvojnem svetu gorenjske regije. V projekt, katerega cilj je celosten razvoj kolesarstva na regionalni ravni, je vključenih 24 občin. Kolesarske povezave med njimi, v skupni dolžini 640 kilometrov, so predstavljene na promocijskih zemljevidih in spletni strani GKO www.gko.si, kjer so zemljevidom in tehničnim podatkom tras priloženi tudi kratki opisi turističnih zanimivosti ob poti, gpx sledi in predlogi izletov. Kot pojasnjujejo izvajalci, so bili pri določanju tras upoštevani mednarodni kriteriji prometne varnosti, atraktivnost pokrajine in dosegljivosti gostinskih in servisnih storitev, trase pa so bile potrjene s strani vključenih občin in Direkcije RS za infrastrukturo.

Skozi občino Žirovnica vodita dve trasi: D2 s ceste Jesenice–Radovljica zavije v Moste, gre skozi Žirovnico, na Breznici zavije proti Vrbi ter se po Cesarski cesti nadaljuje proti Zapužam, LG3 pa poteka od Breznice, skozi Smokuč in Rodine proti Begunjam. Kot zanimiva

darilne vrečke z ekološkimi semeni graha in fižola.

Projekt Semenjalnica v letu 2021 sofinancirajo občine Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Kranjska Gora, Radovljica, Žirovnica in Inštitut za ekološke raziskave in trajnostni razvoj Ekosemena.

Nina Kobal, Razvojna agencija Zgornje Gorenjske

Čistilna akcija ob dnevu Zemlje zopet odpadla

Že drugič je zaradi vladnih ukrepov za preprečevanje širjenja covid-19 odpadla čistilna akcija Občine Žirovnica ob dnevu Zemlje, v kateri sodelujejo društva, vaški odbori in posamezniki v občini.

Smeti, odloženih v naravo, še vedno ne manjka.

Število divjih odlagališč in količina kar tako odvrženih odpadkov v našem okolju se zmanjšujeta, je bila ugotovitev udeležencev po zaključku zadnjih čistilnih akcij, a še vedno so se na dogovorjenih zbirnih mestih nabrale vreče smeti. Še vedno se najdejo izjeme, ki se z odpadki peljejo mimo ekoloških otokov in zbirnih centrov. Zaradi odpovedi skupne občinske akcije za čistejšo okolje kljub temu lahko poskrbimo individualno, kot pojasnjujejo na občini, pa bodo večjo pozornost odpadkom

v naravi namenili tudi delavci Jeka. **Župan Leopold Pogačar:** »Na nas se obračajo mnogi občani z vprašanji o čistilni akciji in tudi informacijami, da jih v nekaterih občinah izvajajo. Odločitve drugih občin težko komentiram, lahko le ponovim, da ta trenutek ni dovoljeno zbiranje ljudi skladno z Odlokom o začasnem omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2. Našemu komunalnemu podjetju JEKO smo naročili, da delavci ob urejanju javnih površin še večjo pozornost namenijo morebitnim odpadkom ob cestah, na zelenicah, v grmovjih ..., po svojih močeh pa k čistejšemu okolju lahko prispeva tudi vsak izmed nas, občank in občanov.«

Polona Kus

Kurjenje v naravnem in bivalnem okolju

Ob spomladanskem urejanju okolice se pogosto znajdemo pred vprašanjem, kam z zelenim odrezom in drugimi podobnimi odpadki. Najhitrejša rešitev se nam ponudi tako, da jih kar zakurimo. Pa je to res dobra rešitev? Ekologija in varstvo okolja imata danes veliko večjo vlogo kot nekoč in glede na to moramo spremeniti miselnost in ravnanje. Tudi Evropske direktive narekujejo prepoved kurjenja odpadkov v naravnem in bivalnem okolju.

Sezone požarov v naravi se v zadnjih letih zaradi toplih in suhih pomladi in jeseni podaljšujejo. Najpogostejši povzročitelj je človek s svojo nepremišljeno dejavnostjo. Požare največkrat zanetijo lastniki zemljišč, ki želijo s kmetijskih površin odstraniti organsko maso zaradi lažjega obdelovanja ali zaradi čiščenja površin v prepričanju, da je to za kmetijsko površino koristno. Mnogi so namreč zmotno prepričani, da s požiganjem trajno uničijo plevel in zemljo pognojijo s pepelom. Takšna oblika spravila organske mase s kmetijske površine je tako z vidika varstva okolja kot z vidika agrotehnike neprimerna in neutemeljena.

Glavni razlog za prepoved kurjenja je predvsem ta, da se zaradi

požarov v naravi povzroča tudi velika okoljska škoda in da se pri kurjenju širi neprijeten vonj, kar je posebej zoprno v urbanih okoljih. Posebej skrb vzbujajoče pa je dejstvo, da se zaradi ognja, ki ne razvije dovolj visoke temperature, v zrak sproščajo strupeni plini, dim ter saje, ki so po dognanjih strokovnjakov, toksični in karcinogeni.

Strokovnjaki opozarjajo, da ima kurjenje rastlinskih ostankov negativne posledice za tla oziroma rodovitno prst. Pri kurjenju organske mase so tla izpostavljena visoki temperaturi, kar povzroči popoln propad občutljivih vrst kmetijskih rastlin, ki bi jih še želeli obdržati. Ogenj in visoke temperature celo stimulirajo razvoj semen nekaterih trdovratnih plevelov, ki se jih bomo s težavo, predvsem pa z višjimi stroški, znebili. Površina sicer po sežiganju z zakasnitvijo ozeleni, toda botanična sestava vzniklih rastlin bo na takšnih površinah po biološki in krmni vrednosti bistveno slabša.

Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da nekateri posamezniki celo ob razglašeni določeni stopnji požarne ogroženosti, le-te ne spoštujejo in tako s kurjenjem ogrožajo življenja ljudi, živali, naravno okolje in premoženje.

Kurjenje in predpisi

Prepoved kurjenja v naravnem in bivalnem okolju v Sloveniji ureja več predpisov z globami celo do 4100 evrov za posameznika. Uredba o ravnanju z odpadki določa, da morajo biti vsi odpadki, tudi naravni, primerno obdelani – predelani ali odstranjeni v skladu z določili uredbe, kar lahko stori imetnik odpadkov sam ali pristojne službe. To pomeni, da je tudi kurjenje odpadkov v naravi kot način njihovega nenadzorovanega odstranjevanja prepovedan.

V skladu z uredbo o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov obdelava pomeni kompostiranje, mehansko-biološko obdelavo ali katerikoli postopek higienizacije teh odpadkov, nikakor pa ne sežiganje v naravnem okolju. Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju, Zakon o gozdovih, Zakon o TNP in občinski predpisi v določenih občinah, so le nekateri izmed predpisov, ki konkretno za posamezna specifična področja določajo prepovedi in omejitve kurjenja v naravnem in bivalnem okolju. Občinski predpis v naravnem in bivalnem okolju prepoveduje netenje in prenašanja ognja ter sežiganje materialov, ki povzročajo motenje okolice in obremenjevanje okolja. Prepovedano je tudi vsakršno sežiganje in odlaganje komunalnih odpadkov na območju občine v nasprotju z določili.

Pristojnost ukrepanja po navedenem občinskem predpisu ima medobčinski inšpektorat in redarstvo (MIR).

Pravilno ravnanje z zelenim odrezom in biološkimi odpadki

Posameznik pri tovrstnih odpadkih nima veliko izbire. Odpadke, primerne za kompostiranje, lahko ustrezno kompostira na svojem zemljišču, vse ostalo mora odložiti v ustrezen zabojnik oziroma oddati javni komunalni službi. Sežiganje, kot način odstranjevanja odpadkov, ni dovoljeno.

Prav tako mora imetnik zagotoviti, da so odpadki, ki jih odda pristojni komunalni službi, primerno ločeni in ne pomešani, saj jih je le tako možno učinkovito predelati.

Manjše količine tovrstnih odpadkov (ovenelo cvetje, posušene lončnice ...) lahko odložite v tipske rjave zabojnike oziroma posode, namenjene biološkim odpadkom, ali zabojnike za zeleni odrez. Za večje količine je potreben dogovor z javno komunalno službo. V občini Žirovnica je možen organiziran odvoz po predhodnem naročilu, prav tako je možno tovrstne odpadke v času obratovanja dostaviti v zbirni center v Poslovni coni Žirovnica. Prepričan sem, da vam bodo na pristojnem komunalnem podjetju z veseljem svetovali in pomagali pri odvozu tovrstnih odpadkov.

*Gregor JARKOVIČ, mag.,
MIR Jesenice*

Referendum za pitno vodo

Še v prejšnjih Novicah sem hvalila, da imamo v Sloveniji kakovostno pitno vodo, ki teče iz naših pip.

Manj kot mesec dni kasneje pa je bil javnosti predstavljen predpis, ki nam bi našo pitno vodo lahko vzel.

Novelo Zakona o vodah je državni zbor konec marca sprejel po skrajšanem postopku. Sporne so spremembe 37. člena, ki se nanašajo na možnost posegov na vodna priobalna zemljišča. Določba omogoča, »gradnjo objektov v javni rabi v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov« in »drugih objektov« na priobalnih zemljiščih. Po gradbenem zakonu je dovoljena gradnja različnih objektov v javni rabi ter javnih površin, kot so gostilne, poslovni in upravni objekti, trgovine, stavbe za storitvene dejavnosti, obredne stavbe, ceste, parkirišča, pokopališča itd., kar bi po novem Zakonu o vodah močno povečalo tveganje za onesnaženje naših površinskih in podzemnih voda ter posledično tudi pitne vode. Vodna in priobalna zemljišča so izrednega pomena za poplavno varnost ter kakovost površinske in posledično podzemne vode. Strokovnjaki opozarjajo še, da se bo s predlaganimi spremembami v Sloveniji začela uveljavljati praksa omejevanja dostopa do vode kot javne dobrine.

Netransparentnost sprejemanja omenjenega predpisa pa je dodatni razlog za skrb. Gaja Breclj iz Umanotere izpostavlja: »Postopki sprejemanja Zakona o vodah so bili sporni na številnih nivojih. Členi z največjim vplivom na stanje naših voda in naše pitne vode so bili v predlog vneseni šele po skrajšani javni razpravi. Tovrstno postopanje je v nasprotju z mednarodnim pravom in na sporne prakse sprejemanja samega zakona je opozoril tudi Varuh človekovih pravic ...« Predpis je bil sprejet po skrajšanem postopku, čeprav so strokovnjaki in nevladne organizacije opozarjali, da bodo spremembe imele resne posledice.

Kaj lahko storimo? Do 24. maja se zbira podpisov za razpis referendumov. Potrebni so 40.000 overjenih podpisov, da se lahko v Državni zbor vložijo zahteve za referendum **Za pitno vodo**. Overjen podpis lahko z digitalnim potrdilom oddate na <https://zapisnovodo.si/>. Če digitalnega potrdila nimate, obrazec lahko izpolnite na kateri koli upravni enoti, ga v prisotnosti uradne osebe podpišete in pošljete na naslov: Zavod Raziskovalni inštitut 8. marec, p.p. 1717, 1101 Ljubljana.

Mirjam Fain

Vzdrževanje javnega vodovodnega omrežja

V zadnjem času so bile prekinitve oskrbe s pitno vodo žal pogostejše. Razlog so bile največkrat okvare na javnem vodovodnem omrežju.

Do okvar prihaja zaradi slabega stanja dotrajanih vodovodnih cevi ter posledic, povezanih s taljenjem zemljine in posedanjem terena. V spomladanskih mesecih namreč prihaja do strižnih obremenitev in loma cevi. Nekaj motenj pri oskrbi z vodo je bilo zaradi predvidenih nujnih vzdrževalnih del na vodovodnem omrežju, izvedli smo tudi povezave vodovodnega omrežja na novozgrajene odseke pri izgradnji druge cevi cestnega predora Karavanke.

Obveščanje v primeru okvar

Če popravilo okvare ali prevezavo lahko načrtujemo vnaprej, vas o tem pravočasno in vnaprej obvestimo, v primeru višje sile pa to storimo, takoj ko je mogoče. V primeru okvar na glavnih oskrbovalnih cevovodih z vodnih virov Peričnik ali Završnica popravilo lahko traja dlje časa. Okvaro moramo namreč najprej poiskati, nato izvedemo izkop materiala nad vodovodno cevjo in popravilo. Zaloge vode v vodohranih hitro poidejo in motnja vodooskrbe doseže

večji del uporabnikov. Pred ponovno vključitvijo v sistem moramo temeljito sprati cevovod na najbližji točki od okvare in ga po potrebi dezinficirati. Izprazen vodovodni sistem ponovno napolnimo, s čimer je vodovodna oskrba vzpostavljena.

Priporočamo, da uporabniki pred prvo uporabo po zaključenih popravilnih delih opravijo izpiranje hišnega vodovodnega sistema. Če zaznate okvaro, nas o tem čim prej obvestite na dežurno telefonsko številko 031 570 977, saj s tem pripomorete k zmanjšanju izgube vode, morebitne gmotne škode in k hitrejši odpravi okvare. Vabimo vas, da izkoristite možnost brezplačnega SMS obveščanja o moteni oskrbi s pitno vodo. Na to storitev se lahko prijavite na spletni strani www.jeko.si.

V občini Žirovnica smo v letu 2021 odpravili pet okvar na primarnem cevovodu – skupni vod – vodni vir Završnica in štiri okvare na hišnih vodovodnih priključkih. Na sekundarnih cevovodih letos ni bilo okvar.

Jeko tudi to zimo poskrbel za 139 km cest

Za nami je zima, radodarna s snegom. Radi ga imamo, vendar ne na cesti, zato je vsaka zimska sezona izziv za zimsko službo, tudi pretekla.

Podjetje Jeko na Jesenicah in v Žirovnici skupaj s 24 podizvajalci poskrbi za kar 139 km lokalnih in krajevnih cest ter javnih poti. Teren je razgiban, od ozkih ulic v središču mesta do vijugastih hribovitih cest. Ekipa vzdržuje še 27 km pločnikov in 47.713 m² parkirišč, avtobusnih postaj, stopnišč, pešpoti in trgov. Vozni park in ostala mehanizacija za opravljanje zimske službe obsega 22 tovornih vozil, 19 strojev za nakladanje in 31 traktorjev s priključki za pluzenje in posipanje, 4 specialna vozila s plugi in avtomatskimi posipalci in 4 specialna vozila oz. traktorji s čelnimi frezami oz. stranskimi odmetalci.

Pripravljalna dela na zimo se začnejo že pozno jeseni s postavitvijo snežnih označb ob cestišču. Ekipa zimske službe zagotovi tudi potrebne prometne znake, signalizacije in obvestila, označi cestne požiralne jaskše, pripravi zaloge posipnih materialov, napolni zaboje za pesek, ustrezno pripravi ceste in okolico.

V veliko pomoč so nam v zimskih razmerah občani, ki umaknejo vozila, zabojnike za odpadke in drugo opremo, ki bi sicer ovirala pluzenje. Prav tako je dobrodošlo, da pred svojim objektom oz. dovozom na javno cesto pospravimo in odstranimo sneg, ki morebiti ostane po pluzenju javne ceste. Pomembno je tudi, da imajo objekti, ki mejijo na javne površine, primerne snegolove in da sproti odstranjujemo ledene sveče. Pri tem je potrebno pločnik ustrezno zavarovati. Ne smemo pa pozabiti tudi na odtekanje strešne vode, ki ne sme biti speljana na javne površine.

V zimski sezoni smo za posipanje cest in javnih površin v občini Žirovnica porabili 189.000 kg soli in 39,70 m³.

Po koncu zimske sezone ekipa zimske službe s cest odstrani ostanke posipnih materialov, začasno dopolnjeno prometno signalizacijo in opremo. Popravi tudi poškodbe na cestiščih, ki nastanejo zaradi zimskih razmer ter poskrbi za čiščenje, popravilo in hrambo zimske mehanizacije.

Besedilo in foto Jeko, d.o.o.

Žirovnica v Zeleni shemi slovenskega turizma

SLOVENIA
GREEN

Žirovnica je z vključitvijo v Zeleno shemo slovenskega turizma v začetku letošnjega leta naredila pomemben korak na poti zelenega trajnostnega delovanja turizma in pridobitve znaka Slovenia Green Destination.

Trajnostni razvoj turizma je tisti, ki gre z roko v roki z lokalno skupnostjo in spodbuja ustrezno zaščito lokalnega okolja (narave in kulture), poskrbi za zadovoljstvo lokalnih prebivalcev ter poskuša čim bolj omejiti negativne vplive na prebivalce, kulturo in okolje. Ravno zato bomo v letošnjem letu najprej pregledali in analizirali stanje trajnostnega turizma v občini Žirovnica in v nadaljevanju pripravili korake, s katerimi bomo izboljšali naše trajnostno delovanje.

**Prebivalci ste za trajnostni razvoj turizma ključni deležnik, zato vas prijazno prosimo, da nam vaše mnenje oz. oče-
no trenutnega stanja turizma v občini Žirovnica sporočite preko ankete. Izpolnjevanje vam bo vzelo le nekaj minut.**

Priloženo anketo lahko izpolnite v fizični obliki in nam jo pošljete po pošti na naslov: Zavod za turizem in kulturo Žirovnica, Žirovnica 14, 4274 Žirovnica ali skenirano na e-naslov: urska.aljancic@visitzirovnica.si.

Do elektronske verzije ankete lahko dostopate preko spodnje QR kode ali na naslovu <https://www.1ka.si/a/333527>.

Urška Aljančič
Zelena koordinatorka

Muzejska sobota v Žirovnici

Iz Prešernove rojstne hiše v Vrbi vas vaše poti vodijo k odkrivanju muzejskih zbirk na eni najlepših tematskih poti v Sloveniji.

Verjamemo, da ste v preteklih mesecih dodobra spoznali samotne stezice in skrite koticke naših vasi, za katere lahko s ponosom

rečemo, da so prava zakladnica dobrih zgodb z izjemno ohranjeno zapuščino naravne in kulturne dediščine. Da bo raziskovanje bogate zapuščine naših prednikov še bolj

doživeto, za vas vsako četrto soboto v mesecu med marcem in oktobrom odpiramo vrata muzejev v Žirovnici. Poleg Prešernove rojstne hiše v Vrbi si lahko ogledate tudi Čopovo rojstno hišo v Žirovnici in Finžgarjevo rojstno hišo v Doslovčah. Prijazno vabljeni tudi k obisku zasebne zbirke Muzej preteklosti v zavetju Stola v Zabreznici.

Muzejske sobote v Žirovnici so lahko tudi lepa priložnost za gibanje na svežem zraku, saj so naše znamenitosti povezane v desetakilometrsko krožno Pot kulturne dediščine Žirovnica. Raziščite katero od muzejskih zbirk tudi približe in si privoščite športno-kulturni dan na Deželi.

ANKETA ZA PREBIVALCE

Spoštovani prebivalci občine Žirovnica, prijazno vas prosimo, da si vzamete nekaj minut časa in nam pomagate izboljšati kakovost trajnostnega poslovanja in razvoja naše destinacije. Vsi odgovori so zaupni. Hvala za sodelovanje.

1. Zadovoljstvo s turizmom v destinaciji

Označite stopnjo strinjanja s spodnjimi trditvami, pri čemer je 1 = sploh se ne strinjam, 2 = ne strinjam se, 3 = niti se strinjam, niti se ne strinjam, 4 = strinjam se, 5 = zelo se strinjam.

		1	2	3	4	5
1.1	Zadovoljen sem z razvojem turizma v naši destinaciji.					
1.2	Zadovoljen sem z delom organizacije, ki skrbi za razvoj turizma v naši destinaciji.					
1.3	O razvoju turizma v naši destinaciji sem dobro obveščen.					
1.4	Možnost imam sodelovati pri načrtovanju razvoja turizma.					
1.5	Pozitivni učinki turizma v naši destinaciji odtehtajo negativne.					
1.6	V visoki sezoni je število obiskovalcev naše destinacije previsoko in moteče.					
1.7	Zaradi turizma imamo večjo izbiro storitev (trgovina, promet, zdravstvo ...).					
1.8	Turizem omogoča boljše možnosti za preživljanje prostega časa (prireditve, rekreacija ...).					
1.9	Turizem v naši destinaciji povzroča slabše zdravstvene razmere.					
1.10	Zaradi turizma so se povišali moji življenjski stroški.					
1.11	Zaradi turizma so se povišale cene nepremičnin.					
1.12	Turizem v naši destinaciji povzroča prekomerno onesnaževanje.					
1.13	Turizem v naši destinaciji povečuje prometne težave.					
1.14	Zaradi turizma se v naši destinaciji počutim manj varno.					
1.15	Turizem v naši destinaciji v zadostni meri skrbi za ohranitev narave in kulture.					
1.16	Od turizma in turistov, ki nas obiskujejo, ima lokalna skupnost koristi.					
1.17	Opažam, da naša destinacija razvija zeleni turizem.					

2. Podatki o anketirancu

2.1 Spol

- ☐ moški
☐ ženski

2.2 Starost

- ☐ do 24 let
☐ 25 - 44 let
☐ 45 - 64 let
☐ 65 let ali več

2.3 Status

- ☐ zaposlen
☐ študent, učenec
☐ upokojenec
☐ drugo:

2.4 Ali vam oz. komu od vaših družinskih članov turistična dejavnost predstavlja neposredni vir dohodkov (zaposlitev, študentsko delo, dodatni zaslužek z oddajanjem sob, prodajo domačih izdelkov ...)?

- ☐ da
☐ ne

100% SUV. 100% električen.

ID.4

www.volkswagen.si/id4

že za 240 EUR*
na mesec

Kombinirana poraba električne energije (kWh/100 km): 16,9–15,5 (NEVC). Emisije CO₂: 0 g/km. Emisije CO₂, med vožnjo in skupne emisije CO₂, so odvisne od vira električne energije. Volkswagen zato priporoča uporabo ekološko pridobljene elektrike. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna. *Obrok leasinga 240,33 EUR je izračunan z upoštevanjem znižanja maloprodajne cene vozila v obliki bonusa v vrednosti 2.500 EUR z vključenim DDV. Do bonusa v obliki znižanja maloprodajne cene vozila je leasingojemalec upravičen, če sklene pogodbo o finančnem leasingu vozila z družbo Porsche Leasing SLO d.o.o. firma za leasing, Ljubljana in vozilo zavaruje s sklenitvijo Volkswagen zavarovanja (permanentno zavarovanje avtomobilskega kaska pri zavarovalnici Porsche Versicherungs AG, podružnica v Sloveniji ter permanentno obvezno avtomobilsko zavarovanje pri Zavarovalnici Sava d.d.), pod pogoji akcije ID3BON_e2go_2021. Strošek zavarovanja vozila ni vključen v obrok leasinga. Ostali pogoji pogodbe o finančnem leasingu, so razvidni na www.porscheleasing.si. Akcija velja do 30.6.2021.

INTEGRAL AVTO d.o.o. Jesenice
Cesta maršala Tita 67, 4270 Jesenice
telefon: 04 / 58 33 372, 58 33 373
info@integral-avto.si, www.integral-avto.si

PREJMI TE DODATNO JAMSTVO ZA PNEVMATIKE!

Pri nakupu 4 potniških pnevmatik Goodyear, Dunlop, Fulda ali Sava v velikosti 16" ali več v servisu Vulco*.

VULKANIZERSTVO ŽEMLJA
VULCO ZABREZNICA

* Akcija poteka do 31.12.2021 oz. do izteka zaloge pnevmatik, ki so vključene v akcijo.

VULCO
HITRI SERVIS. ZA SREČNO POT.

www.vulkanizerstvo-zemlja.si

Zabreznica 20a, 4274 Žirovnica
M 041 641 197
T 04 580 21 74
Z vami že od leta 1987

GRE TEAM

VARSTVO PRI DELU • POŽARNA VARNOST

- Izjava o varnosti z oceno tveganja
- NOVO! Izdelava dodatka ocene tveganja s COVID-19 ukrepi
- Požarni red s prilogami
- Varnostni načrt
- Pregled in preizkus delovne opreme
- Preiskave škodljivosti v delovnem okolju (mikroklima, osvetljenost, hrup)
- Usposabljanje za varstvo pri delu in za specialne stroje
- Servis gasilnih aparatov

041 205 848 • www.greteam.si

Vse za VARSTVO PRI DELU in POŽARNO VARNOST na enem mestu

Strojni estrihi in ključavničarstvo FENS

Blaž Zupan s.p.
041 53 44 77 • estrihifens@gmail.com

- Izdelava strojnih estrihov, večjih in manjših površin
- Izdelava letnih kuhinj
- Izdelava kovinskih izdelkov
- Izdelava pohištva v kombinaciji kovina – les

V Žirovnici že potekajo aktivnosti za vzpostavitev sistema Kolektivna blagovna znamka po modelu »Izvirno slovensko«

V Sloveniji je trenutno vzpostavljenih deset kolektivnih blagovnih znamk, nastaja še šest novih, med njimi tudi kolektivna blagovna znamka destinacije Žirovnica.

Projekt vodimo v Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica v sodelovanju s podjetjem ProVITAL, d.o.o., ki je razvilo model »Izvirno slovensko«, po katerem bomo vzpostavili sistem kolektivne blagovne znamke. Model temelji na verigi vrednosti, ki povezuje ponudnike od njive do mize. Potrošnikom omogoča vodena doživetja ter možnost nakupa visokokakovostne ponudbe z lokalno dodano vrednostjo.

Zaščitni znaki kolektivnih blagovnih znamk

Z modelom razvoja lokalnega okolja bomo vplivali na rast kakovosti celovite ponudbe, povezovanje ponudnikov, razvoj novih in povezanih izdelkov in storitev ter udeležanje poslovnih idej.

Proces gradnje kakovosti lokalne ponudbe od spodaj navzgor traja vsaj pet let in ob koncu tega obdobja ponuja osnovo za kakovostno bivanje v destinaciji, tako domačinov kot obiskovalcev. V prvi razvojni fazi, ki bo trajala do konca leta 2021, bomo spodbujali ponudnike k povezovanju v mrežo ponudnikov, ki sestavljajo oskrbne verige v Žirovnici, in sicer ponudniki kmetijske pridelave in predelave v živilske izdelke ter ponudniki rokodelskih izdelkov in izdelkov unikatnega ter industrijskega oblikovanja in mrežo kupcev, ki jo sestavljajo odkupne verige v Žirovnici, in sicer gostinska podjetja, javne ustanove, ki odkupujejo živila in rokodelske izdelke od lokalnih ponudnikov, ter prodajna mesta, kjer bodo lahko domačini in turisti kupili certificirane produkte.

Sistem smo že začeli graditi na delavnicah s skupino partnerjev, ki sestavljajo delovno skupino za vzpostavitev KBZ destinacije Žirovnica. Delovno skupino sestavljamo predstavniki Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica, podjetja ProVITAL, d.o.o., in Folklordizajn, s.p., Območne obrtno-podjetniške zbornice Jesenice, Kmetijsko-gozdarskega zavoda Kranj, Kmetijsko-gozdarske zadruge Sava, d.o.o., Osnovne šole Žirovnica ter predstavniki ponudnikov vseh treh omenjenih verig. Z delovno skupino smo pričeli usklajevati sistem podeljevanja pravice do uporabe KBZ destinacije Žirovnica. V mesecu maju bomo uskladili merila ocenjevalnih kriterijev za prve tri verige ponudnikov, in sicer pridelovalce in predelovalce živil, rokodelce in gostinske ponudnike, in potrdili sistem z vzpostavljenimi pravilniki in ocenjevalnimi merili. Sledila bo javna objava razpisa za ocenjevanje ponudbe. Junija načrtujemo izvedbo prve delavnice s ponudniki rokodelskih izdelkov, pridelkov in živilskih izdelkov ter jedi in pijač, postreženih na gostinski način.

V drugi fazi, ki bo potekla drugo in tretje leto vzpostavljanja sistema, bodo tekle aktivnosti usposabljanja, svetovanja in ocenjevanja nastanitvenih obratov, gastronomskih prireditev in vodenih doživetij pri ponudnikih.

V projektu si bomo prizadevali za visoko in celovito usklajeno kakovost gastronomske in z njo povezane ponudbe v Žirovnici. Lokalna hrana in rokodelski izdelki ter storitve in doživetja s kratko dobavno

verigo in znanim ponudnikom omogočajo skorajda ničeln ogljični odtis ter zeleno krožno gospodarstvo, ki lahko zagotovi, da bo lokalna ponudba naših vasi bolj kakovostna in bolj zdrava.

Petra Kržan, koordinatorka vzpostavitve KBZ Žirovnica

Voščili smo

Marca je v Domu dr. Janka Benedika v Radovljici je 93 let praznovala gospa **Katarina Klinar** z Brega in 91 let gospa **Cvetka Blažič** iz Smokuča.

Na Breznici je 93 let praznovala gospa **Jožefa Guštin**.

V Doslovčah je 90 let praznovala gospa **Helena Gerčar**.

V Zabreznici je gospod **Jožef Hlade** dopolnil 90 let.

V Domu dr. Petra Uzarja je gospa **Ivana Bobnar** iz Žirovnice praznovala 90 let.

Aprila je na Selu 96 let praznovala gospa **Angela Vidic - Vlasta**.

Na Breznici je praznovala gospa **Katarina Erjavec**, dopolnila je 94 let.

Na Selu je gospa **Ivana Klemenc** dopolnila 92 let.

V Mostah je gospa **Antonija Murn** dopolnila 92 let, zanjo že nekaj let skrbijo v Domu dr. Janka Benedika.

94 let je v Domu dr. Franceta Berglja na Jesenicah praznovala gospa **Stanislava Brejc** iz Zabreznice.

Delovanje vseh sekcij Društva upokojencev Žirovnica je še vedno v mirovanju zaradi zdravstvene situacije. Sekcija za starejše deluje, vendar s prostovoljkami DUŽ naših občank in občanov še ne moremo obiskati in jim osebno voščiti za praznik. Voščila z dobrimi željami prejmejo po pošti. »Sonce ne dela razlik, zanj so vsi ljudje enako vredni. Kjer sije sonce srca, je vsak človek vreden truda.«

Zahvala

Prostovoljke Društva upokojencev Žirovnica so v tem obdobju razdelile vsem občankam in občanom darilo društva – koledarje z voščilom za leto 2021. Hvala za njihovo skrb in pomoč v sekciji za starejše.

Jerca Tičar

Bralni namig iz knjižnice Matije Čopa

Svetlana Aleksijevič: **Vojna nima ženskega obraza** Založba Goga, 2020

Knjiga je pretresljiva pripoved sovjetskih žensk o drugi svetovni vojni. Čustveni in intimni pogled oriše vojno perspektivo iz drugačnega kota, kot smo ga bili vajeni do sedaj. Ženske, ki so v vojni sodelovale na različnih področjih, so mnogo let po vojni razkrile strašljive spomine na čase, za katere si želimo, da se ne ponovijo nikoli več. Beloruska avtorica in novinarka Svetlana Aleksijevič, prejemnica Nobelove nagrade, je o svojem delu zapisala: »Ne pišem o vojni, ampak o človeku v vojni. Ne pišem zgodovine vojne, ampak zgodovino čustev.«

Vila rustika pri Rodinah

Jugozahodno pod vasjo Rodine se na ravnici imenovani Ključeh nahajajo skrivnostni ostanki ruševin nekdanjše podeželske zgradbe. Zaradi sledi stranskih hodnikov so v preteklosti domačini menili, da gre za ostanke samostana. Neizostreno oko mimoidočega ostanke ruševin kaj hitro spregleda, saj ostanke zidovja danes prerašča vegetacija, ki skupaj z topografskimi ostanki pod površino predstavlja idiličen in edinstven element kulturne krajine pod Stolom.

Arheološke raziskave so dokazale, da ruševine sodijo v čas 1. polovice 2. stoletja ter da so po vsej verjetnosti ostanek rimskodobnega podeželskega poslopja, ki se je pred več kot 1900 leti umestila na rob nekoč obsežnega močvirja oziroma jezera. Ostanki nekdanjega poslopja se na terenu kažejo v obliki tal kot poraščene groblje in nasipov, ki tvorijo dvojni četverkotnik večjih dimenzij.

Posnetek kompleksa z Lidar tehnologijo (topografija terena brez vegetacije) in označba posameznih raziskanih objektov (A, B in C), v celoti je raziskan le objekt C. Izdelava Rok Humerca, vir RKD.

Izraz »vila rustika« označuje poslopje, kjer je bil sedež veleposesti z vsemi potrebnimi prostori za predelavo in hranjenje poljskih pridelkov in drugih surovin. Takšna posestva so lahko obsegala tudi 20 ha ali več okoliških zemljišč. Večina pravih rimskih podeželskih vil je zasnovanih tako, da so bivalni prostori lastnika in njegove družine ločeni od prostorov za delavce, gospodarskega dela in hlevov za živali. Ob njih so bila tudi poslopja za kovačijo in lončarja ter druge obrti za lastne potrebe in prodajo. V neposredni bližini je ležalo tudi pokopališče za domačine. Lastniki so bili največkrat prebivalci bližnjega mesta, praviloma so imeli v lasti več podeželskih posesti, kjer so prebivali le občasno. Vile rustike so upravljali oskrbniki, ki so bili neredko domačini v službi rimskih priseljencev.

Rimska vila rustika, podeželsko gospodarsko poslopje pri Rodinah, je eden izmed najlepše ohranjenih rimskih stavbnih kompleksov te vrste na Gorenjskem. Iz oblike terena, poraščene z grmičevjem in drevjem, lahko razberemo osrednji kvadratni prostor s tremi prostori v severozahodnem, jugozahodnem in jugovzhodnem vogalu in z osrednjim zaprtim dvoriščem. Notranje zaprto dvorišče je najverjetneje služilo tudi za zaščito živine in domačih živali ponoči. Celoten kompleks obdaja zunanje obzidje in nasip, ki je varoval pred visokimi vodami bližnjega močvirja. Skupno območje stavbe tako meri približno 110 x 110 metrov in je umeščeno neposredno ob podeželskima rimskima cestama iz Bohinja preko Prevale na Koroško, proti tamkajšnjemu pomembnemu mestu Virun, in pa ob cesti, ki je vodila iz Emone proti Dolini. Cesta je potekala severno od vile po današnji trasi stare ceste skozi vasi pod Stolom.

O samem kompleksu za enkrat vemo bore malo, saj so edine delne arheološke raziskave tega kompleksa potekale že leta 1959. Takrat so arheološko raziskali tri stavbe ob notranjem dvorišču, v celoti pa je bila raziskana le severozahodna stavba. Ta se razlikuje od drugih dveh po večjem številu prostorov in njihovih velikostih, po obliki tlorisa,

smeri vhoda in najdbah, ki so bile v njem odkrite, in pa verjetno tudi po funkcionalnosti. Stavba je v notranjosti imela ometane in z beležem pobeljene zidove ter tlak, ki je bil izdelan v tehniki mačjih glav iz prodnikov zalitih z malto. Na ostankih stenskega ometa so bile odkrite tudi sledi trstične šturije, ki je služila kot izolacija pod ometom. Notranjost je bila razdeljena na tri prostore z ločenimi vhodi. Med ruševinami je ležalo okostje kasneje pokopanega moškega, starega med 45 in 50 let. Ob okostju ni bilo predmetov, zaradi česar ni moč ugotoviti, v kateri dobi je bilo truplo zakopano. Zakop se je skoraj gotovo zgodil že v času, ko je bila zgradba že v ruševinah. Pri izkopu grobne jame so poškodovali kamniti tlak hiše. Tak način pokopavanja v groblje ali ruševine je bil značilen za slovansko prebivalstvo, vendar tega ni moč z gotovostjo trditi.

Izbor keramičnih in kovinskih najdb, ki so bile odkrite znotraj vile rustike na Rodinah. Foto Tomaž Lauko, arhiv GMK.

Poznanih najdb iz vile rustike pri Rodinah je malo, nekaj črepinj posodja, keramična oljenka s prikazom krilatega konja Pegaza, železen nož s koščnim ročajem, ukrivljen vrtnarski nož, preprosta bronasta zapestnica, kosi železne žindre, morska školjka, železen žebelj, železna kopača, dve bronasti zaponki, bronast zvonček za živino, železna lopatica in tudi kos surovega železa oziroma »volka«.

Najdbe posodja in nakita nakazujejo, da so bili prebivalci vile rustike po vsej verjetnosti staroselci, kar pa ne pomeni, da so bili tudi lastniki. Po rimski navadi je bil lastnik takšnega kompleksa premožen Rimljan iz bližnjega mesta, ki je v vili bival le občasno. Za živino, poljedelstvo in gospodarstvo so skrbeli delavci, ki so bili po vsej verjetnosti domačini. Območje današnje Gorenjske je v rimskem času pripadalo Emoni, mestu na območju današnje Ljubljane. Velika večina uglednih emonskih družin je prišla iz Italije in s seboj prinesla rimski način življenja, ki so ga nato postopoma prevzeli tudi staroselci. Med najdbami iz rodinske vile rustike so krožnik, vrček in oljenka s prikazom Pegaza, ki niso domače izdelave in po vsej verjetnosti izvirajo neposredno iz Italije, kar nakazuje na dejstvo, da je bil kompleks vile vključen v rimski gospodarski, trgovski in politični sistem. Stike in trgovanje z oddaljenimi kraji dokazuje tudi morska školjka, odkrita v enem izmed raziskanih prostorov.

Kos surovega železa in ostanki žindre iz bližnje okolice in neposredno iz vile rustike pričajo o tem, da so se prebivalci ukvarjali tudi s pridobivanjem in predelavo železa, vsaj za lastne potrebe, morda pa tudi za namene trgovanja. Znano je tudi, da so občasno s surovci in izdelki odplačevali tudi davke.

Glavna dejavnost vile rustike na Rodinah je bilo verjetno poljedelstvo in živinoreja, izraba lokalnega tufa in drugih surovin iz močvirja oziroma jezera na Blatih. Morda so skrbeli tudi za varnost popotnikov na bližnjih cestah.

Rimski podeželski kompleks stoji neposredno na obrežju nekdanjega močvirja oziroma, kakor so dokazale nedavne paleobotanične raziskave, morda v tistem obdobju celo plitkejšega jezera Blate. Na to opozarja nasip, ki poteka po jugovzhodni in jugozahodni strani

in je verjetno varoval vilo pred poplavami. Verjetno so prebivalci to naravno vrednoto izkoriščali, saj je močvirje oz. jezero zagotavljalo različno hrano. Zastajanje vode že samo po sebi privablja različne ptice, ki so lahek plen, prav tako pa so pomemben vir hrane lahko tudi vodni organizmi – ribe, žabe, potočni raki. Vse naštete živali so v potoku Blatnica, ki danes teče mimo rimskega kompleksa še vedno prisotne, kar pomeni, da je bila njihova številčnost v času antike verjetno bistveno večja.

Pogled na kompleks vile rustike in območje nekdanjega močvirja Blate. Foto Peter Humerca.

Vzhodno od vile rustike je danes ohranjen še majhen kos nekdanjega močvirja, ki se kaže kot močvirnat teren oziroma mokrišče, kjer voda zastaja preko celega leta. V lanskem juliju so bile pod vodstvom dr. Maje Andrič iz ZRC SAZU na tem mokrišču opravljene paleobotanične raziskave. Neposredno v mokrišče je bila izvrtana približno 4 metre globoka vrtina, s pomočjo katere je bil iz ostanka močvirja pridobljen fosilni cvetni prah oziroma pelod, ki se je tu iz bližnje okolice odlagal zadnja tisočletja. Analiza tega peloda bo v prihodnje morda omogočila delno rekonstrukcijo nekdanje vegetacije, krajine in kmetijskih kultur, ki so jih tu sejali nekdanji prebivalci tega prostora. Znotraj vrtine je bila najdena tudi debela plast jezerske krede, kar z veliko gotovostjo nakazuje na obstoj jezera v preteklosti na tem območju. Jezero se je verjetno sčasoma napolnilo z muljem in postalo veliko močvirje, ki so ga v 50. letih 20. stoletja z odvodnjavanjem preuredili v kmetijsko zemljišče.

V popolnosti arheološko raziskan prostor na severozahodnem delu kompleksa vile rustike, arheološke raziskave 1959. Fototeka GMK.

Kot nakazujejo številne naključne najdbe iz okoliške krajine in hraških steljnikov, je bila krajina verjetno izkoriščana in vsaj delno oblikovana že v tistem času. Vprašanje je le, v kolikšni meri in na kakšen način so krajino izkoriščali ter ali se je današnja oblika in izgled kulturne krajine morda začela oblikovati že v takratnem času.

Material za gradnjo so pridobili iz neposredne okolice. Okrogle prodnike za gradnjo in tlakovanje so verjetno pobrali po okoliških njivah in poljih, kjer je količina prodnikov v zemlji velika. Robot, droben pesek pa je lahko izpod velikih

melišč Rebra, ki ga je v nižje lege prinesla deroča voda ali pa je bil izkopan iz roba ene izmed ledeniških teras. V enem izmed raziskanih prostorov je bil odkrit klesan vogalnik iz zelenega tufa, kar dokazuje, da je bila tradicija uporabe zelenega tufa v gradnji na Gorenjskem prisotna že v rimskem času. Zdi se, da so tuf za gradnjo na Rodinah pridobivali kar na sosednjem poldgovatem osamelcu, vzhodno od vile rustike. Osamelec je v večini sestavljen iz zelenega tufa, ki se po svojem odtenku razlikuje od blede zelene do skoraj bele barve. Dokaz o antični izrabi osamelca za pridobivanje zelenega tufa je ostanek starega kamnoloma ter najdba domnevno rimskega kamnoseškega klina v neposredni bližini, ki ga hrani Gornjesavski muzej na Jesenicah.

Neposredno na gozdni jasi nad vasjo Rodine, na območju z ledinskim imenom Drekovnik, so arheologi pred leti odkrili ostanke domnevno rimskodobnega vodovoda, ki je izvir vode pripeljal k vznožju Rebra. Zaradi pomanjkanja podatkov in novejših raziskav, ne vemo, ali je bil odkrit vodovod res iz rimskega časa, ali pa je mlajši, morda srednjeveški. Vendar odkritje vseeno daje možnost, da je rimska vila rustika pri Rodinah imela s pomočjo podzemnega kanala speljan tudi vodovod neposredno iz izvira nad Rodinami v sam kompleks, kar jim je zagotavljalo stalen vir čiste, pitne vode.

Zaradi pomanjkanja kakršnihkoli raziskav na območju vile rustike na Rodinah in njene okolice, je naše znanje in razumevanje zelo skromno in pomanjkljivo. Zato bi bile kakršnekoli strokovne raziskave v prihodnosti, ki bi nam dale vpogled v življenje in izrabo prostora na tem območju, več kot dobrodošle.

Pogled na vilo rustiko iz zraka. Foto Peter Humerca.

Kdaj in zakaj je življenje tega kompleksa zamrlo zaenkrat še ne vemo, saj nimamo najdb, ki bi nam izpričevale življenje v kasnejših obdobjih. S propadom Rimskega cesarstva so si ljudje pred vpadi tujih ljudstev varna zatočišča poiskali v višje ležečih predelih, kot je npr. Ajdna nad Potoki. Da se staroselsko ljudstvo nikoli ni povsem odselilo in se je do neke mere tudi pomešalo med prišleke, pa kažejo mnoga arheološka odkritja slovanskih oziroma zgodnesrednjeveških ostalin na področju vasi pod Stolom. Kompleks vile rustike na Rodinah predstavlja edinstven primer dokaj dobro ohranjene rimske podeželske arhitekture na Gorenjskem in je izstopajoč element v prostoru, ki bi ga bilo nujno potrebno zaščititi in ohraniti. Vila rustika daje nenadomestljiv pečat idilčni in edinstveni kulturni krajini pod Stolom, ki so jo ustvarjali in ohranjali naši pretekli rodovi. Poskušajmo jo v čim večji meri ohraniti tudi mi, saj nam le to omogoča trajnost in zdrav način življenja in turizma v sobivanju z ohranjenim okoljem.

Rok Humerca

Debaterji na Osnovni šoli Žirovnica

Na osnovnih in srednjih šolah ter fakultetah v Sloveniji pod okriljem zavoda za kulturo dialoga Za in proti deluje preko 60 debatnih klubov. Na žirovniški šoli debatni krožek pod vodstvom mentorice Metke Jerman deluje že 10 let, njegovi člani pa uspešno nastopajo na domačih in mednarodnih turnirjih. Tudi v letošnjem letu, ko debate potekajo na daljavo.

Namen debatnih klubov je spodbujati mlade k aktivnemu udeleževanju v družbi, kritičnemu mišljenju, jasnemu argumentiranju svojih stališč, jih naučiti, da prislusnejo nasprotnemu mnenju in so sposobni vzpostaviti kulturni dialog. Debaterji se na tedenskih srečanjih v šoli v zagovarjanju različnih trditev pomerijo med seboj, ob koncu tedna pa se ekipe različnih šol pomerijo v govorniških spretnostih na turnirjih. Debaterji iz Žirovnice so doslej osvojili nekaj laskavih nazivov: trikrat so osvojili naslov državnih prvakov, na mednarodnem turnirju so zasedli drugo mesto, posamezni govorci so bili večkrat razglašeni za najboljše govorce.

Ekipo Alvin in veveričke: Neja Zupan, Meta Mekina, Klara Dolar

Klara Dolar, 9. razred: »Moja debatna pot se je začela že v šestem razredu. V debatni krožek sem se vpisala zato, ker sta me navdušili že moji sestri in se mi je to zdelo zmeraj tako zanimivo. Vpisalo se nas je kar nekaj, a do konca smo vztrajale samo tri dekleta iz mojega razreda, kar pomeni, da debata res ni za vsakogar, a mislim, da je vredno poizkusiti in si nabrati nekaj izkušenj. Prvič ko sem izvedela, kako celotna debata poteka, se mi je zdelo kar malce prezahtevno, a sem kmalu ugotovila, da se vse da, če se seveda le hoče. Udeležili smo se tudi delavnic, ki vem, da so me zelo navdušile. Prav tako pa nam je delavnice pripravila naša mentorica Metka Jerman, ki so bile ključne za naš začetek debate.

Na debatne turnirje smo začele hoditi v sedmem razredu. Naš prvi turnir je potekal na naši šoli, zato sem si ga še posebej zapomnila. Moram reči, da so se mi vsi debatni turnirji vtisnili v spomin in od vsakega imam novo spoznanje in novo dogodivščino. Jaz, in sem prepričana, da tudi Meta in Neja, smo zelo uživale na debatnih turnirjih. No, debatnega turnirja vam ne sme pokvariti sodnik oziroma rezultati uvrstitve, saj so si sodniki med seboj zelo različni in ocenjujejo vsak malo drugače. Rezultati res niso ključnega pomena, važno je, da si sam užival v turnirju in da si se potrudil po svojih najboljših močeh. Meni je debata zelo pomagala pri govornih nastopih, nastopih na odru ... saj sem bila zelo tiha oseba in mislim, da se je z debato to izboljšalo. Naučiš se tudi veliko novih stvari, ki se dogajajo po celem svetu, krepiš svoje razmišljanje in znaš zagovarjati in se opredeljevati. Postaneš tudi bolj prepričljiv, kar ti velikokrat pride prav.«

V letošnjem letu debatni turnirji zaradi znanih okoliščin potekajo na daljavo. Pri zagovarjanju svojih stališč preko ekrana je zagotovo težje biti prepričljiv kot pri nastopu v živo, po drugi strani pa je ta način našim učencem olajšal udeležbo na mednarodnem turnirju,

ki so se ga udeležile ekipe iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Dubaja, Qatarja in Nemčije.

Andraž Zupan, 9. razred: »V soboto, 27. marca, smo imeli državni debatni turnir. Kot druge v letošnjem letu smo ga izvedli na daljavo. Tokrat smo se turnirja udeležili: Klara Dolar, Meta Mekina ter jaz, ki smo sestavljali ekipo Spidi Gonzalez. Na turnirju smo debatirali na trditev, ki se je glasila: »E-športe bi morali uvrstiti na olimpijske igre«. V prvem krogu smo trditev zagovarjali, v drugem pa negirali. Za tretji krog smo imeli eno uro časa za pripravo argumentov na negaciji za trditev: »Otroške pravljice ne bi smele imeti le srečnih koncev«. Naša ekipa Spidi Gonzalez je zmagala v dveh krogih od treh in se uvrstila na zlato sredino. Zasedli smo 15. mesto med 31 ekipami. Tudi v kategoriji posameznih govorcev smo se dobro uvrstili.

Iskreno bi rad čestital mojima sogovorkama Klari ter Meti za njune dosežke in zato ker sta se tako pridno pripravljali na ta turnir. Brez njune udeležbe, seveda, tudi jaz ne bi mogel na turnir. Zahvaljujem se tudi gospe učiteljici Metki Jerman, ki nam je nudila pomoč, nas na turnir pripravljala in nas tudi lepo pohvalila.

V soboto, 10. aprila, sem se udeležil tudi mednarodnega debatnega turnirja, ki je bil moj zadnji. Bil sem del ekipe Dva mušketirja, in sicer sem bil prvi in drugi govorci hkrati, z mano pa je bila v ekipi še Meta Mekina kot tretja govorka. Ta turnir mi je pomenil nekaj posebnega, saj mi je bilo v čast, da sem se lahko udeležil tega turnirja, ki je potekal v angleščini. Vesel sem, da sva z Meto zmagala v dveh krogih od treh in za svoje govore dobila visoke ocene.

Ni mi žal, da sem se udeleževal debatnih turnirjev, saj sem od tega mnogo odnesel. Debata res ni za vsakogar, saj moraš biti vztrajen in nikoli se ne smeš predati. Jaz se seveda nisem, ker mi je debata v veselje in užitek.«

Polona Kus

TELEFON
04/580 17 45

Samo zdrava koža je lahko tudi lepa koža.
Pristopimo k negi odgovorno.

- Nega obraza po metodi Cholley / Hyaluronic mezoterapija (intenzivna vlažilna nega obraza) / Selektivna fototermoliza / pedikura / depilacija nog
- Z aparatom Record 618 lahko izvajamo številne aplikacije fototermičnega odstranjevanja: moteče poraščenosti / madežev / aken / tetovaž / herpesa / fotopomlajevanje kože

KOŽA JE OGLEDALO NAŠIH ŽIVLJENJSKIH NAVAD.

Kozmetični salon Andreja
Moste 24a, Žirovnica

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek 15h–20h
sreda 8h–12h in 15h–20h
petek 8h–14h

KOZMETIČNI SALON
ANDREJA

Pižama za bralce Finžgarjeve bralne značke

Dan pred letošnjim mednarodnim dnevom knjig za otroke smo se srečali s pisateljem, prevajalcem, komikom, igralcem in raperjem Boštjanom Gorencem – Pižamo. Srečanje z njim je potekalo na daljavo in se ga je na naši šoli udeležilo kar 74 učenek in učencev od 6. do 9. razreda, ki so prebrali knjige Finžgarjeve bralne značke.

Pižama s svojo knjigo, na katero je najbolj ponosen.

Boštjan Gorenc – Pižama nas je približno eno uro zabaval s slovenskimi klasiki – na zabaven način je predstavil dela Valentina Vodnika, Franceta Prešerna in Ivana Cankarja. Povedal nam je skoraj vse, za kar zmanjka časa pri urah slovenščine. Za bolj podrobne informacije priporočam, da si preberete njegovo knjigo *sLOvenski klasiki* 1. Predstavil nam je svoje stripovsko ustvarjanje, pri katerem je mnenja, da je s humorjem, ki

ga ustvarja, ostal na ravni 12-letnega najstnika. Nikakor pa nismo mogli mimo njegovega prevajalskega dela. Boštjan Gorenc je namreč prevedel znano stripovsko zbirko *Kapitan Gatnik*, ki mu je zelo všeč. Pokazal nam je, kako zahtevno je lahko delo prevajalca in kaj vse mora pri prevajanju upoštevati.

Sledila so vprašanja učencev, ki jim kar ni bilo konca. Učence je predvsem zanimalo osebno življenje Boštjana Gorencja. Tako smo lahko izvedeli, zakaj ga kličejo Pižama, kakšne barve fasado ima njegova hiša, koliko ljubljencev ima, kaj najraje bere in je, kakšno pižamo najraje obleče, kje živi, kaj počne čez dan ...

Kljub temu da je srečanje potekalo na daljavo in ne v naši šolski knjižnici, smo bili zelo veseli, da smo ga lahko izpeljali in da so učenci imeli možnost spoznati enega od slovenskih literarnih prevajalcev in ustvarjalcev. Mentorice FBZ, Metka Jerman, Lidija S. Knafelj, Tina Fister, in knjižničarka Polona Kus čestitamo vsem našim bralcem in jim želimo še veliko bralnih doživetij. Vesele smo, da naši učenci vedo, da s pomočjo domišljije in knjige lahko potujejo v mnoge dežele – resnične in fantazijske.

Lidija S. Knafelj

Sedmošolci o ljubezni

Oh, ta ljubezen,
težko je biti trezen.

Včasih te zmede,
še večkrat zamede.

Zna te oslepiti,
le eno pot odkriti.

Polno lepega ima,
v tvojem srcu je doma.

Te rada poišče
in tvoja čustva razišče.

Še spati ti ne pusti,
edino ljubiti, so njene skrbi.

Ema Frelih

Ko te ljubim jaz,
ko me ljubiš ti,
sva skupaj nad oblaki.

Če me kaj boli,
mi tvoja roka
rano ohladi.

Ko si z mano ti,
se mi
življenje razsvetli.

Žiga Noč

Gozdni dan

V letošnjem šolskem letu imamo s prvošolčki en dan v tednu pouk v gozdu. Takoj po malici vzamemo »sedalke«, sadje, kakšen pripomoček za učenje in se odpravimo v Reber.

V »našem« prijetnem borovem gozdičku smo celo dopoldne. Najprej imamo jutranji krog. Skupaj pozdravimo naravo okoli nas – drevesa, travo, ptice in druge živali, hribe, gore, sonce ... Povemo, če smo kaj zanimivega počeli prejšnji dan, nato pa sledijo različne dejavnosti.

Opazujemo, poslušamo in raziskujemo naravo, računamo s kamenčki, iščemo dolge in kratke palice, pojemo, poslušamo pravljice in še mnogo drugega. Vmes se seveda tudi igramo in to po svoje, kot nam je všeč. Zlahka najdemo kaj zanimivega, nikoli nam ni dolgčas.

Učenje v naravi je sproščeno, brez slabe volje, otroci so motivirani. Vedno, ko smo v gozdu, se imamo lepo. Učiteljice smo sprva mislile, da bo voditi učni proces na prostem težje kot v razredu, pa ni tako. Dejavnosti stečejo same od sebe, če se dobro pripraviš. Otroci so zelo aktivni in se z veseljem učijo. Tudi me uživamo in se trudimo, da noben šolski teden ne mine brez gozdnega dne. V razredu je vprašanje »A gremo danes v gozd?« kar pogosto. Vsaj zase lahko rečem, da me vedno znova razveseli in pogreje srce, saj to pomeni, da delamo dobro ...

Irena Bohinec

Letovanje v Pinei, 12.–22. julij 2021

V lanskem letu smo kljub razmeram uspešno izpeljali še eno letovanje v Pinei in tudi letos se vodiči Društva prijateljev mladine Žirovnica trudimo, da otroke ponovno popeljemo na počitnice ob morju.

Kot vsako leto tudi letos ne bo manjkalo plavanja, čofotanja, ustvarjalnih delavnic, večernih aktivnosti, plesov in še mnogo drugih dejavnosti, ki bodo otrokom pričarale deset nepozabnih dni.

V tem času zaključujemo s prijavi otrok na letovanje in pripravljamo različne aktivnosti na izbrano temo letovanja – kakšna je tema, naj bo zaenkrat še skrivnost.

Bi šel z nami? Letovanje bo potekalo od 12. do 22. julija, vendar pohiti. Mest ni več veliko. Prijavnico poišči v šolski knjižnici ali na naši Facebook strani. Mi se že veselimo in nestrpno pričakujemo dan odhoda.

Vodiči DPM Žirovnica

»Red je vedno pas pripet«

S sloganom »Red je vedno pas pripet« otroci v projektu Pasavček opozarjajo starše na pravilno uporabo varnostnega pasu. Projekt pod okriljem Javne agencije RS za varnost prometa že leta poteka po vsej Sloveniji.

Polžki pri gibalni igri semafor

V Vrtcu pri Osnovni šoli Žirovnica v letošnjem šolskem letu v projektu Pasavček sodelujejo štiri skupine, od najmlajših do najstarejših. Glavni cilj projekta je spodbuditi dosledno in pravilno uporabo otroških varnostnih sedežev in pripetost otrok med vožnjo. Poleg tega otroci skozi vse šolsko leto v različnih dejavnostih spoznavajo varno ravnanje v prometu – učijo se, kako pravilno prečkamo cesto, opazujejo in spoznavajo prometne znake, izdelujejo avtomobile, se vozijo s skiroji in gokarti, igrajo z avtomobilčki ... Projekt bomo v vrtcu nadaljevali do konca šolskega leta in nadgrajevali že usvojeno znanje.

Ana Dolar

Francoščina za odrasle, poletna šola za otroke

Ljudska univerza Jesenice je za odrasle spomladi organizirala tečaj francoščine, otroke v poletnih mesecih vabi na poletno šolo.

Trideseturni začetni tečaj francoščine se je začel marca in poteka preko videokonferenčne platforme Zoom. Odrasli so se v prvih 15 urah naučili francoskih pozdravov, kako se v francoščini predstaviti, opisati osebo in njen značaj, šteti do 100, spoznali so besede za dneve, mesece, države, narodnosti in jezike ter se lotili spreganja glagolov v sedanjiku.

Z namenom, da bi otrokom omogočili aktivne in pestre počitnice, staršem pa pomagali zagotoviti kvalitetno varstvo, bo Ljudska univerza Jesenice v okviru projekta Večgeneracijski center Gorenjske v času šolskih poletnih počitnic v sodelovanju z Osnovno šolo Žirovnica organizirala Poletno šolo za otroke 1. in 2. triade. Poletna šola bo potekala v dveh terminih, in sicer prvi (28. 6.–2. 7. 2021) in zadnji teden (23.–27. 8. 2021) šolskih počitnic. Aktivnosti bodo naravnane tako, da se bodo tudi učenci srečali s tujim jezikom in se preizkusili pri komunikaciji v katerem izmed njih.

Podroben program poletne šole bomo oblikovali v začetku junija. Ob ugodnih vremenskih razmerah bodo aktivnosti potekale večinoma na prostem. Pri izvedbi bomo upoštevali priporočila NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe s covidom. Prijavnice bodo otroci junija prijeli pri razredničarkah, zainteresirani starši pa lahko svoj interes za vpis v poletno šolo že sedaj sporočijo na naš elektronski naslov: majdas@lu-jesenice.net.

Majda Suljanović Hodžič

Celovita kleparsko - ličarska storitev!

Prijava škodnega dogodka.

Cenitev poškodovanega vozila.

Nadomestno vozilo za čas popravila.

INTEGRAL AVTO d.o.o. Jesenice
Cesta maršala Tita 67
4270 Jesenice
Tel.: 04 58 33 355
E-pošta: servis@integral-avto.si

- Odkupujemo hlodovino in celulozni les
- Opravljamo celovite sanacije gozdov
- Odkupujemo sečne ostanke in les za biomaso
- Izvajamo posek in spravilo lesa
- Gojitvena dela
- Gradnja in rekonstrukcije gozdnih prometnic
- Ugodne cene in dobri plačilni pogoji

Odkup - posek, spravilo in prevoz lesa
Strahinj 87 – Naklo,
tel.: 04 / 25 76 440
gsm: 051 / 358 368
info@megales.si
www.megales.si

Megales – vaš partner pri odkupu, poseku in prevozu lesa.

Nova priložnost odsluženega tekstila

Nina Čuk, študentka Naravoslovnotehniške fakultete iz Zabreznice, je diplomirala iz Tekstilnega in oblačilnega inženirstva in trenutno zaključuje magistrski študij Grafične in interaktivne komunikacije. Ninini ljubi predmeti so niti, sukanci, škarje, igle, gumbi, čipke, trakovi ... in seveda tkanine, še najbolj tiste, ki jih je nekoč nekdo že uporabil in pod njenimi rokami ponovno zaživijo.

Nina Čuk in njena torbica

Nina: »Obožujem star, rabljen in zavržen tekstil. Tisti pravi tekstil, ki ima svojo zgodbo in svojo dušo. Tisti, ki je bil narejen z namenom, da traja. Ravno takega vključujem v svoje izdelke in mu ponujam novo priložnost, da zaživi. Vzorec na vzorec, barva na barvo, je na koncu palača. Ta palača je lahko toaletna torbica, drobižnica, nakupovalna torba, nahrbtnik, karkoli praktičnega si zaželiš. Enostavne oblike in kroje sešijem v intuitivno pripravljene kreacije. Uživam v tem, da lahko to počnem po občutku. Da lahko združujem tekstil, grafično oblikovanje, fotografijo in

druženje z ljudmi. Da lahko združujem vsa področja, ki so mi ljuba.«

Kje najdeš blago? »V različnih zbirnih centrih in v trgovinah druge roke, kjer se rada zadržujem tudi zaradi zanimivih ljudi in seveda predmetov, ki se tam nahajajo. Poleg tega marsikaj dobim v kakšnih (starih) omarah. Kar se drugim mogoče zdi neuporabno ali odpadke, je zame največkrat dragulj.«

Torbica Mister Kato in detajl z nahrbtnika

V letošnjem letu se je Nina odločila za sodelovanje na Natečaju za najboljšo poslovno idejo Tržič 2021, ki ga je za spodbujanje še neuvpeljavljenih podjetnikov organizirala Ljudska univerza Tržič. Za natečaj je razvila motiv Mister Kato.

Nahrbtnik

Nina: »Mister Kato je motiv zabavnega, radovednega in odbitega mačka, ki sam ali v družbi svojih prijateljev pričakuje nove dogodivščine in potepanja. Ideja o motivu se je pojavila čisto naključno, med hecom in zabavo, ki jo imamo doma z našim mačkom. Prav takšen je tudi nastali Mister Kato.

Mistra Kato lahko spremljate na Facebook strani <https://www.facebook.com/nimidybyninacuk>, Nino pa morda najdete kje s fotoaparatom v roki, mogoče v družbi otrok, ki jih tu in tam

zabava kot članica Društva prijateljev mladine Žirovnica, mogoče pa kje pri pohajkovanju ... »Prostega časa pa nimam. Vedno si najdem neko zaposlitev, pri vsem pa me vodi otroška vedoželjnost.«

Raziskovalni duh pa je Nino vodil pri pripravi diplomske naloge z naslovom »Zelena in situ sinteza nanodelcev srebra na bombažni tkanini«. Raziskovala je razvoj okolju prijaznega postopka, s katerim se lahko izboljšajo lastnosti bombažne tkanine. Nina: »Tkanina, na kateri je izvedena sinteza srebrovih nanodelcev ob prisotnosti različnih vodnih ekstraktov, človeka ščiti pred ultravijoličnim sevanjem in patogenimi bakterijami. Vodni ekstrakti so bili pripravljene iz rastlinskih komponent živilskega odpadka, kot so listi zelenega čaja, koščica avokada, olupke granatnega jabolka in invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst. Slednje so predvsem obremenitev za okolje, v razvitem postopku pa imajo novo uporabno vrednost.« Za diplomsko delo je Nina lani prejela fakultetno Prešernovo nagrado. Čestitamo!

Polona Kus

HITREJŠE OKREVANJE PO BOLEZNI IN POŠKODBAH

Počasno okrevanje po bolezni in po poškodbah, posledice stresa in travm, bolečine v hrbtenici, v sklepih, mišicah in notranjih organih, izgorelost, utrujenost, nespečnost, hormonalni problemi... lahko močno omilimo, ko telesu ponudimo kar mu je bilo odvzeto. S tehnikami energetske medicine, kraniosakralne terapije v kombinaciji z obrazno refleksoterapijo, refleksoterapijo glave, vratu in stopal telesu povrnemo energijo in ravnovesje. S tehnikami energetske medicine, odstranjujemo energetske zastoje, ne glede na vzrok. S tehniko refleksoterapije pa s pritiskanjem določenih con na obrazu, lobanji ali stopalih, vplivamo na možgansko delovanje. Možgani regulirajo celotno naše telo, naše žleze, ter naše gibalne in umske sposobnosti. S terapijami si lahko pomagamo v vseh starostnih obdobjih in stanjih, ter so nepogrešljiva podpora konvencionalnemu zdravljenju.

Terapija je vedno individualna, glede na fizične in psihične potrebe. S terapijo ne omilimo samo simptomov in bolečin, ampak celostno podpiramo zdravje organizma in s tem tudi izboljšujemo psihofizično počutje.

Terapije energetske medicine ∞ Refleksoterapija glave in vratu ∞ Obrazna refleksoterapija ∞ Refleksoterapija stopal ∞ Hormonalna terapija ∞ Kombinirane terapije pri fizičnih bolečinah in neravnovesjih ∞ Kombinirane terapije za psihično in čustveno ravnovesje ∞ Japonski cosmolifting ∞ Nega obraza ∞ Pedikura ∞ Depilacija ∞ Vadba joge in tehnik za samopomoč

STUDIO MANCA
Alpska 37b, 4248 Lesce
T: 04 5318-910/041 765 433
info@studiomanca.si ∞ www.studiomanca.si

Manca Gorišek

Glasba je res neverjetna

Pomlad na naši glasbeni šoli se je razcvetela in zazvenela v svetlih in živahnih tonih. V mesecu marcu in aprilu so učenci dislociranega oddelka Žirovnica prek Zooma nastopili na javnih in internih nastopih. V maju bo pouk znova potekal v prostorih glasbene šole.

Družinski nastop – Leni in Iza Pirih

Med pomembnejšimi je gotovo nastop prvošolcev, ki je zelo pristen in prisrčen, saj se na njem predstavijo začetniki na svojih glasbilih, ki spoznavajo prve tone. Nastop glasbenih družin je že tradicionalen in vsako leto preseneti z izvirnimi glasbenimi točkami. Tik pred počitnicami smo prek Zooma izvedli tudi nastop in pogovor z bivšimi učenci naše glasbene šole, ki šolanje nadaljujejo na konservatorijih in akademijah za glasbo

doma in v tujini. V teh mladih dušah je bilo moč začuti veliko energije, volje, želje po učenju, raziskovanju in neverjetnem pozitivnem vplivu glasbe na te mlade ljudi. Domiselno smo posneli tudi Glasbeno tržnico in Glasbeno pravljičico, ki sta namenjeni otrokom v vrtcu in šoli.

V maju bo ves pouk znova potekal v prostorih glasbene šole, češar se veselijo tako učenci kot njihovi učitelji. Načrtujemo nastop učencev, ki zaključujejo nižjo ali višjo stopnjo glasbene šole ter druge tematske nastope. Kako bodo v prihodnje izvajani nastopi, vas bomo obveščali na www.glasbenasolajesenice.si, kjer med drugim lahko najdete tudi podrobnejše informacije o vpisu za šolsko leto 2021/22. Lepota glasbe je res neverjetna, zato vas vabimo, da izberete svoje najljubše glasbilo ali ples in se nam pridružite v odkrivanju glasbenih svetov.

Mag. Karin Vrhnjak Močnik, pomočnica ravnateljice

Glasbena šola Jesenice vabi k vpisu novih učencev za šolsko leto 2021/22

Individualni pouk

Otroci od 7. leta naprej: klavir, harmonika, violina, violončelo, kontrabas, kljunasta flavta, flavta, klarinet, saksofon, oboa, fagot, kitara, harfa, citre, tolkala, trobenta, pozavna, rog, tuba, petje, orgle.

Skupinski pouk

Glasbeni vrtec – otroci stari 3 in 4 leta

Predšolska glasbena vzgoja – otroci stari 5 let

Glasbena pripravnica – otroci stari 6 let

Baletni vrtec – otroci stari 4 in 5 let

Plesna pripravnica – otroci stari od 6 do 8 let

Balet – otroci stari od 9 do 11 let

Zbiranje prijav za vpis bo potekalo od 3. do 11. maja 2021 na spletni strani šole: www.glasbenasolajesenice.si. Dodatne informacije: glasbena.sola.jesenice@siol.net

Društvo podeželskih žensk pod Golico in Stolom v letu 2020

Koronsko leto je pustilo pečat tudi v delovanju Društva podeželskih žensk pod Golico in Stolom. Omejitvam navkljub so članice društva nekatere načrtane aktivnosti uspešno izpeljale.

Na zeliščnem vrtu pri Mateji Reš

Po januarskem občnem zboru, na katerem so sprejele program dela, so le-tega že februarja pričele uresničevati z obiskom Vrbe ob slovenskem kulturnem prazniku. Junij so namenile izobraževanju in tako obiskale kmetico, kuharico in zeliščarico Matejo Reš ter se udeležile predavanja Zdravo spanje. **Predsednica društva Marja Jalen:** »Poleti smo si ogledale tudi prenovljeno vaško jedro na Blejski Dobravi, obiskale Vintgar, se srečale v Završnici in tako poskrbele za druženje na svežem zraku in preganjanje »depresije« spričo aktualnih okoliščin. Oktobra so nas člani Gasilske zveze Jesenice prosili za sodelovanje pri pogostitvi ob otvoritvi novega gasilskega poligona. Za to priložnost so naše članice spekle kar okoli 70 kg različnih vrst potic – orehove, pehtranove, rožičeve, potratne ...«

V lanskem letu so članice Društva podeželskih žensk pod Golico in Stolom sodelovale tudi v projektu Razvojne agencije Zgornje Gorenjske Kuham domače. Na delavnicah so pripravljale značilne lokalne jedi in tako pomagale pri ohranjanju in širjenju znanja o njihovi pripravi.

Polona Kus

Mijini recepti

Medeni trikotniki

Testo

- 50 dag moke
- 6 dag margarine
- 1 mala žlička sode bikarbone
- 20 dag sladkorja
- 2 jajci
- 4 žlice medu

Vse sestavine zgnemo v testo, razvaljamo na tri ali štiri dele (odvisno od velikosti pekača) in pečemo 5 minut pri 200 °C.

Krema

2 žlici vanilijevega pudinga, 3 žlice moke in 1 žličko sladkorja zmešamo z 1,5 dl mleka. Zmes vlijemo v 3,5 dl vrelega mleka in mešamo, da se zgosti.

Posebej penasto umešamo 20 dag margarine in 20 dag sladkorja. Po žlicah ob nenehnem stepanju dodajamo ohlajeno »pudingovo kremo«.

S kremo premažemo vsako plast testa in prelijemo s čokolado. Naslednji dan razrežemo na željene trikotnike.

Visok krvni tlak – tihi ubijalec

Ena najpogostejših kroničnih nenalezljivih bolezni današnjega časa je visok krvni tlak ali arterijska hipertenzija. V nasprotju z ostalimi boleznimi sprva večjih težav ne povzroča, nima zelo očitnih simptomov, človek se je pogosto niti ne zaveda, zato bolezen imenujemo tudi »tihi ubijalec«.

V Sloveniji ima visok krvni tlak že skoraj vsak drugi prebivalec, zaskrbljujoče je, da se bolezen pojavlja že pri mladostnikih, predvsem v povezavi z zvišano telesno težo. Zaradi nespecifične simptomatike je bolezen izredno

pomembno prepoznati in zdraviti. Človek z nezdravljeno arterijsko hipertenzijo je namreč sedemkratno izpostavljen povečanemu tveganju za srčno-žilna obolenja, kot je možganska kap ali srčni infarkt, višje je tudi tveganje za ledvična obolenja.

Krvni tlak je pritisk krvi na stene krvnih žil. Naše srce deluje v dveh taktih: najprej se napolni s krvjo in to fazo imenujemo diastola. Tlak v žilah se takrat zniža, najmanjšo vrednost imenujemo diastolični krvni tlak, v pogovornem žargonu »spodnji«. Zatem se srce skrči, potisne kri v aorto, to fazo imenujemo sistola. Tlak, ki nastane v žilah, je potisni ali sistolični tlak, v pogovornem žargonu »zgornji«. Krvni tlak merimo v milimetrih živega srebra (mmHg) ali kilo pascalih (kPa), pri tem velja da je $1 \text{ mmHg} = \text{kPa} \times 7,5$. V splošni populaciji veljajo mere v mmHG in vrednosti krvnega tlaka tako vedno navedemo z dvema številkama, zgornjo in spodnjo oz. sistoličnim in diastoličnim tlakom. Optimalni krvni tlak je pri vrednosti 120/80 mmHg. O zvišanem krvnem tlaku govorimo, ko je vrednost 140/90 mmHg ali več. Poznavanje vrednosti krvnega tlaka in uporaba preverjenih in kvalitetnih merilcev krvnega tlaka je priporočena, sploh pri ogroženi populaciji (srčni infarkti ali možganske kapi v družini, debelost, kadičci, zelo stresen življenjski slog ipd). Z vsako preseženo vrednostjo za 20 mmHG se namreč ogroženost za srčno-žilna obolenja podvoji.

Krvni tlak se fiziološko ali zaradi vsakdanjih okoliščin spreminja in zaniha tudi do 70 mmHG zaradi številnih dejavnikov: bolečina, psihične obremenitve in stresne situacije, kajenje, kofeinske in energijske pijače, poživila, telesni napor. Variiranje krvnega tlaka in posamezni skoki povišanega krvnega tlaka nimajo resnih učinkov na zdravje. Škoda na žilah nastane, ko so žile dalj časa (več tednov, mesecev ali let) izpostavljene visokemu krvnemu tlaku.

Občasni, blagi do zmerni in neznačilni simptomi arterijske hipertenzije so: glavobol, vrtoglavica, utrujenost, razbijanje srca, slabo spanje, lahko tudi krvavitev iz nosu, tiščanje za prsnico. Enkratna meritev za diagnozo arterijske hipertenzije je premalo. Zdravnik potrdi diagnozo po protokolu, bodisi z meritvami v ambulanti ali s 24-urnim merjenjem in spremljanjem krvnega tlaka doma. Za zdravljenje z zdravili se zdravnik odloči na podlagi povprečnih vrednosti previsokega krvnega tlaka in ostalih dejavnikov tveganja, kot so debelost, sladkorna bolezen, kajenje, prekomerno uživanje alkohola, ostale srčno žilne bolezni ...

Vsekakor je osnova za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka sprememba življenjskega sloga, znižanje telesne mase (že izguba petih kg očitno zniža krvni tlak do te mere, da je včasih potrebno znižati dozo zdravil), sprememba prehranskih navad s poudarkom

na znižanju soli v prehrani, opustitev uživanja alkoholnih pijač, poživil, kajenja in več gibanja, pri čemer je hoja, vsaj pol ure dnevno, najbolj primerna. Zdravila proti visokemu krvnemu tlaku ne morejo popolnoma odpraviti škode, ki jo je povzročil zvišani krvni tlak, lahko pa bolezen ustavimo in tako preprečimo njene zaplete. Cilj zdravljenja je vzdrževati vrednost sistoličnega krvnega tlaka pod 130 (120) mmHg. Bolniki – hipertenziki nikoli ne smete biti zadovoljni, če se povprečna vrednost vrti nad 130 mmHg!

Merjenje krvnega tlaka doma je priporočeno, vendar z umerjenim in kvalitetnim merilcem. Krvnega tlaka ne merimo, kadar smo prekomerno pod stresom, razdražljivi in po uživanju poživil,

kofeinskih napitkov, kajenju ipd, saj bodo vrednosti previsoke in nerealne. Meritve krvnega tlaka se izvajajo največ dvakrat dnevno, zjutraj in zvečer, v umirjenem prostoru in času. Dodatno meritev izvedemo le ob značilni simptomatiki komplikacij zvišanega krvnega tlaka kot je hud glavobol, tiščanje v prsnem košu, krvavitev iz nosu ...

Svetovni dan hipertenzije obeležujemo 17. maja. Kot vsako leto, bomo tudi letos, »v živo« ali na daljavo ozaveščali, svetovali in opozarjali na nevarnost visokega krvnega tlaka in načine zdravljenja.

Ksenija Noč, mag. zdr. nege, vodja Zdravstveno vzgojnega centra, Zdravstveni dom Jesenice

Že 50 let pomagamo zdravljenim alkoholikom

V društvu Krma na Jesenicah se že 50 let po zaključenem zdravljenju alkoholizma srečujejo nekdanji odvisniki od alkohola in njihovi svojci.

Ljudje, ki so svojo osebnost in življenje utapljali v alkoholu, imajo za sabo veliko bolečih zgodb o prometnih in delovnih prekrških, izgubah službe, zdravstvenih težavah, porušeni družinskih odnosih in problemih nizkega samospoštovanja. Psihično in fizično izčrpani so spoznali, da jim je alkohol sovražnik, da je navkljub poskusom abstinence boj z njim neuspešen, da ne zmorejo sami in se strinjali, da poiščejo pomoč. Na začetku nekateri zdravljenjenci na obiskovanje kluba zdravljenih alkoholikov gledajo kot na obliko obveznosti, a zelo kmalu sodelovanje preraste v spoznanje, da je klub varen in prijazen prostor, kjer se o vsem lahko pogovoriš, dobiš razumevanje in strokovno spodbudo. Zaradi podobne zgodovine člani v pogovorih ne čutijo potrebe po prilagajanju resnice in lahko odkrito in iskreno govorijo o vsem. V klubu je vsak posameznik vreden in pomemben. Tu se ustvarjajo vezi, enakovredne prijateljstvu. Skozi srečevanja in delo člani čutijo drug drugega, razumejo vedenja, iskanja in ravnanja ter se medsebojno spodbujajo. Pomemben povezovalni dejavnik so priložnosti druženja: šport, pohodi, narava, kultura, ustvarjalna srečanja, ki v posamezniku prebujajo potrebo po aktivnem delovanju ter obujanju ali iskanju novih interesov. Zelo zaželeno in potrebno je tudi sodelovanje partnerja.

Če vas alkohol kakor koli bremeni, obiščite našo spletno stran www.krma.si in nas kontaktirajte.

Košir Zupan Zora, strokovna delavka v KZA

Užitno bogastvo gozda

Skavtske veščine so nekaj, kar nam skavtom na srečanjih in taborih kroji skoraj vsak dan. Tega se ne samo naučimo, temveč tudi navadimo uporabljati v vsakodnevnih situacijah. V prejšnji številki smo govorili o živalih in njihovih sledovih. Tokrat pa se morda utegnemo naučiti kaj o užitnih rastlinah.

Ali ste vedeli, da divje užitne rastline vsebujejo veliko več vitaminov, mineralov in drugih našemu zdravju koristnih snovi kot katerakoli vrtna zelenjava? Verjetno smo vsi vajeni nabirat regrat za solato, pa recimo čemaž, potem pa se vse skupaj malo ustavi. V nadaljevanju vam bom predstavila še nekaj užitnih rastlin, ki jih zlahka najdete v gozdu in si z njimi lahko obogatite solate ali pa si jih kot prigrizek privoščite kar med potjo.

Preden se lotite nabirat in jest divjo hrano pa naj velja glavno pravilo: **za prehrano nabiramo samo tisto kar zares poznamo!** Vredno se je torej pozanimati točno, kako rastlina izgleda, kakšna je na otip, če ima kakšen poseben vonj in okus. Upoštevajmo tudi to, da ne pobereмо vsega v enem rastišču, da rastlin ne pulimo s korenino in da nabiramo karseda čiste rastline, stran od cest in železnic.

Navadna zajčja deteljica (*oxalis acetosella*)

Najdemo jo v mešanih in iglastih gozdovih. Zdaj, ko je mlada, je svetlo zelene barve in ima 3 srčkaste liste na enem peclju. Cveti bele barve, na cvetnih listih pa ima nežne rožnate proge. Cvet bomo našli na svojem peclju, poleg nje. Zaradi kiselkastega okusa je primerna za kisle omake, solate, osvežilne pijače, lahko jo vlagamo v kis skupaj z drugo zelenjavo. Vsebuje veliko oksalne kisline, ki v prevelikih količinah lahko povzroča rahitis pri otrocih in osteoporozo pri starejših. Vsebuje tudi skoraj dvakrat več vitamina C kot limona, karotenoide in rudnine.

Navadna smrdljivka (*aposeris foetida*)

Rečemo ji tudi krompirjevka ali pa gozdni regrat, saj izgleda podobno kot regrat, vonj in okus ima po kuhanem krompirju in raste v gozdu. Uporabni so tako listi kot cvetovi. Nabiramo jo za solate in ji pri tem dodamo krompir ali jajca. Ravno tako je lahko sestavina zeliščnih namazov, z njenimi rumenimi cvetovi pa okrasimo razne jedi.

Bukovi listi (*fagus sylvatica*)

Zdaj, ko so še mladi, so svetlo zelene barve in zelo nežni na otip. Imajo rahlo kiselkast okus in jih lahko dodajamo v solate, iz njih pripravimo limonado, dobro pa se podajo tudi k pleskavici v burgerju. Tudi sirup lahko pripravimo iz njenih mladih listov, saj vsebujejo veliko vitamina C.

To je le nekaj užitnih rastlin, ki jih je moč nabirati zdaj. Divja hrana je nekaj kar so naši predniki pogosto nabirali in dajali na krožnike, pa je sčasoma njena uporaba nekoliko zamrla. A znanje ostaja in vedno bolj se bomo ljudje morali zatekati nazaj k naravi, saj je hrani na trgovinskih policah vedno težje zaupati. Zato vas izzivamo, da se podate v gozd in poskusite pojesti vsaj malo zelenega.

Monika Golja, po skavtsko Iskriva taščica

Zanimivosti o škorcju

Škorec (*Sturnus vulgaris*) je med najbolj poznanimi pticami, ljubitelje ptic z zgodnjim prihodom iz prezimovališč samci navdušujejo z glasnim in melodičnim petjem, s čimer vabijo na gnezdenje neveste. Vinogradnikom in lastnikom nasadov s češnjami pa pred selitvijo povzročajo slabo voljo in sive lase, kadar se na zrelo sadje »usuje« cela jata.

Kadar škorec opazuje z levim očesom, ga še najbolj zanimajo barve.

Samci zgodaj spomladi začnejo spletati gnezda, ki jih obložijo z vejicami, travnimi bilkami, mahom ter perjem. Raziskovalci inštituta Max Planck iz Nemčije so ugotovili, da se bo samica raje pridružila samcu, ki gnezdo okraši s

cvetovi rož ali svežimi zelišči. Vonj navadnega rmana je samicam še posebno po godu saj v gnezdu pozitivno vpliva na imunski sistem mladičev in zavira rast bakterij. Tako so imeli mladiči iz gnezd s svežimi rastlinami ob zapustitvi gnezda večjo težo kot tisti iz gnezd brez svežih rastlin, saj so imeli v času odraščanja na sebi manj zajedavcev.

Običajne zveze škorcev pri razmnoževanju so pari, večkrat pa je zveza monogamna: dva samca z eno samico in obratno.

Pri pticah se peresa obrabljajo in jih v določenem obdobju zamenjajo, kar imenujemo golitev. Škorci do začetka selitve v Afriko zamenjajo večino letalnih in krovnih peres. Na novih peresih po trebuhu opazimo bele pike, po katerih škorca prepoznamo v zimskem obdobju. V gnezditvenem času pa te ptice lahko opazujemo v svetleči zeleno vijoličasti preobleki. Perje se izredno lepo lesketa, razlog za to neverjetno spremembo pa takrat ni goljenje, pač pa se bela obropa posameznih peres čez zimo obrabi za eno tretjino in prikažejo se čudovite svatbene barve.

Povsem logično je, da razmišljamo, da imajo škorci, kot večina živali, levo in desno oko enako. Raziskovalci na čelu z dr. Nathanom Hartom z avstralske univerze Queensland pa so leta 2000 odkrili, da se celični zgradbi oči razlikujeta. V levem očesu je več enojnih čepnic, ki so za svetlobo in barve občutljive celice in pridejo do veljave, ko samice izbirajo barvite samce. V desnem očesu je več dvojnih čepnic, te pa zaznavajo gibanje. Torej je za opazovanje letelih plenilcev pomembnejše prav desno oko.

Pred selitvijo se škorci združujejo v velike jate in na nebu večkrat »oblikujejo« izjemne podobe. Najprej jato tvorijo osamosvojeni mladiči, jeseni pa tudi odrasli osebk. Tik preden se stemni, lahko na nebu opazimo neverjetno gibanje cele jate.

Fran Erjavec je v svojem delu Živali v podobah takole opisal ta pojav: »Jeseni je lepo videti množice škorcev, ko se jih na tisoče združi v eno jato. Kakor divja vojska vihra naprej, vse se gnete v sredo, drug se vrti krog drugega; kakor črn oblak se vali vreščeča tropa čez dobrovo in se nazadnje zakadi v gosto trstje. Tu si z jezično zgovornostjo pripovedujejo dnevne dogodke, eni pojo, drugi žvižgajo, nekateri brusijo in ponavljajo glasove, ki so jih slišali podnevi.«

Škorci so poleg šoj pri nas najboljši oponašalci drugih ptičev.

Besedilo in foto Boris Kozinc

Tris – prvi ris, pripeljan na Gorenjsko

Marca so v prilagoditveno oboro na Pokljuki pripeljali prvega risa, ki bo izpuščen na Gorenjskem. Učenci Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe so mu izbrali ime **Tris – Triglavski ris**.

Triglavski narodni park je ob letošnjem praznovanju 40-letnice prejel prav posebno darilo. V okviru projekta LIFE Lynx je bil na območje TNP iz Romunije pripeljan prvi izmed vsaj petih risov, ki bodo doseljeni na Gorenjsko. Pred izpustom v naravo bo ris v prilagoditveni obori nekaj tednov spoznaval svoje novo okolje.

*Tris v prilagoditveni obori.
Avtor: Miha Krofel, LIFE Lynx*

Ris je v Sloveniji avtohtona živalska vrsta, ki je po naselitvi leta 1973 prišel tudi na območje TNP. Prvič so ga na tem območju zasledili januarja 1986 v Trenti. Opažene so bile predvsem posamezne živali ali posredni znaki njihove prisotnosti, največkrat zlasti na širšem območju Trente, na Pokljuki in v Bohinju. Zadnji podatek o dejansko opaženi živali v TNP pa je iz februarja 2018 iz doline Radovne.

V okviru projekta LIFE Lynx so, za rešitev dinarsko-JV alpske populacije risa pred izumrtjem, do sedaj v naravo izpustili tri rise na Hrvaškem in štiri v Sloveniji, do konca projekta bodo v populacijo vključili 14 živali. Prvi izpuščeni ris v Sloveniji – Goru je imel z domačo risinjo Tejo že dve legli potomcev. Več o projektu dobite na www.lifelynx.eu in life.lynx.eu@gmail.com.

Maja Sever, Zavod za gozdove Slovenije

moja Cvetličarnica

Pestra izbira:

• Balkonskega cvetja	• Rezano cvetje
• Sadik zelenjave, zelišč	• Lončnice
• Nasajanje korit	• Aranžiranje daril
• Urejanje grobov	• Poročna floristika
	• Žalna floristika

HVALA, KER PODPIRATE LOKALNO.

Moja Cvetličarnica, Marjana Ovsenek s.p.
Žirovnica 59c, 4274 Žirovnica
Tel.: 041 648 638, e-mail: mojacvetlicarnica@gmail.com

kgz Sava

KMETIJSKO GOZDARSKA ZADRUGA z.o.o.

Rožna dolina 50, 4248 Lesce
tel.: 53 53 610, fax: 04/53 53 621,
e-mail: info@kgz-sava.si,
internet: www.kgz-sava.si

Trgovina Lesce
tel.: 535 36 16,
535 36 19 (nabava),
535 36 23,
e-mail: trgovina@kgz-sava.si
Odprto:
ponedeljek – petek 8.00 – 19.00,
sobota 8.00 – 12.00

- jabolčni krlji
- **NOVO: bio jabočni sok, 1 l**
- jabolčni sok 1l, 3l in 5l
- ajdova moka
- jabolčni kis
- surovo kravje mleko
- domači štruklji (različni okusi)

- večnamensko vrtno orodje, KREMPELJC
- **NOVO: treking obutev B&G**
- vse za piknik v naravi, naravi prijazno

LIP ODKUP HLODOVINE

LIP BOHINJ

From **wood** to **wonders**.

lipbohinj.si

Vaš partner v gozdu že 70 let

Predelava hlodovine na lastni žagi
Kratki plačilni roki in zanesljivo plačilo
Možnost izbire elektronske izmere

- KOROŠEC Igor ☎ 030 610 880
- DEMŠAR Viljem ☎ 040 700 058

»Resno treniranje ni hec«

Profesionalno športno pot je s skokom na planiški velikanki v letošnji sezoni zaključil Rok Justin, član SSD Stol Žirovnica. V svoji karieri je osvajal najboljše mesta na tekmah celinskega pokala in se preizkusil tudi v boju z najboljšimi v svetovnem pokalu. Po zaključku kariere ostaja zvest skokom na poklicni poti.

Rok Justin

S smučarskimi skoki je Rok odraščal od malega, zapisana sta jim bila že njegov ata in oče. Sam je začel trenirati leta 1997, ko je bil star štiri leta. »Tokrat niti nisem vedel, kaj bi rad, a bil sem bolj živahen, doma so me želeli zaposliti in mami je še mene peljala v Glenco. Sprva je bila vse bolj igra in druženje, potem pa smo šli na pukel, na 8-metrsko, na 15-metrsko ... in ko so domače postale premajhne, so se začeli treningi na skakalnicah v Trziču, Beljaku, Kranju, Planici.«

Leta 2013 je Rok postal član slovenske reprezentance v smučarskih skokih, kar je pomenilo skupne treninge s člani, boljše oskrbo z opremo in tudi hudo konkurenco. »To so bili časi Petra Prevca, ko je zmagoval, in zanimanje za skoke je bilo veliko. V A reprezentanci nas je bilo 12, kvota za nastop na svetovnem pokalu pa je bila 7. Polovica je torej izpadla iz boja. Moja najboljša uvrstitev v svetovnem pokalu je bila 16. mesto, v reprezentanci sem bil tri leta, nato sem skakal za celinski pokal.«

Na tekmovanjih za celinski pokal je Rok dosegel svoje največje uspehe, med njimi 24 uvrstitev na stopničke, slavil je 11 zmag. Oktobra 2018 je v Kranju osvojil naslov poletnega državnega prvaka, sezono 2019/20 pa označil kot najboljšo v svoji karieri. »Že lani sem hotel zaključiti s skoki, pa sem si po res dobri sezoni rekel, da bom vztrajal še eno leto. Premamilo me je tudi svetovno prvenstvo v Oberstdorfu, kjer mi skakalnica zelo ustreza. No, potem sem pa ravno pred prvenstvom staknil korono in tekmo lahko le gledal na TV. Letošnja sezona se na koncu ni iztekla ravno po načrtih in odločil sem se, da je dovolj.«

Zaključek Rokove kariere na letošnjem SP v Planici

Pri Roku se bo tudi v prihodnje življenje sukalo okoli skokov, le na drug način. Kot strojni inženir se je zaposlil pri Petru Slatnarju. »Ko sem videl, da gre kariera h koncu in da prav velikih uspehov ne bo, sem se lotil študija in ga uspešno končal. Obdobje treniranja in študija je bilo kar naporno – če nisem bil na treningu, sem bil na predavanjih, če nič od tega, sem delal pri Slatnarju. Tam sem začel s prakso in se potem zaposlil. Imel sem željo, da bi se tudi poklicno ukvarjal s športom in to sedaj počnem. Z izkušnjam lahko pomagam pri razvoju opreme, kar me zelo veseli.«

»Resno treniranje ni hec,« pravi Rok, »splah, če še šolo delaš zraven.

V prvem planu sta red in disciplina. Da ti vse znese, moraš čas natančno načrtovati, za prijatelje in zabavo ga je zelo malo. Skakalci imajo omejeno težo, ki jo moraš vzdrževati, zato velja, da čim manj ješ, bolje je. A za nič mi ni žal. Fino je bilo in veliko sem se naučil. Ob tej priložnosti bi se rad iz srca zahvalil svojemu klubu – SSD Stol Žirovnica – vsem trenerjem, ki so me spodbujali in občanom, ki so navijali zame.«

Polona Kus

Pomlad v SSD Stol Žirovnica

Skakalci so zaključili zimsko skakalno sezono in počasi že pogledujejo proti poletni. Priprave nanjo potekajo v manjših skupinah z upoštevanjem NIJZ priporočil, v telovadnici in v naravi. Skakalci ohranjajo kondicijsko pripravljenost z vajami razteznosti, gibljivosti in vzdržljivosti.

Skakalci starejši od 15 let s statusom kategoriziranega športnika oziroma člani perspektivnih selekcij so v marcu uspešno zaključili s tekmami zimske sezone. Zelo smo ponosni, saj je Nik Heberle sezono zaključil kot državni prvak v kategoriji mladinci do 16 let, za kar mu iskreno čestitamo.

Marcel Rep

V mesecu marcu, na žalost ponovno brez gledalcev, je v Planici potekal svetovni pokal v poletih. Letošnje tekmovanje je bilo nekaj posebnega tudi za naš klub, saj sta 2 naša člana, Marcel Rep in Tjaš Grilc, na velikanki opravila svoj krstni skok. Oba se lahko pohvalita z odličnimi skoki, saj sta preletela magično mejo 200 m. Tjaš je doskočil pri 201,5 metra, Marcel pa pri 214 metrih in s tem postavil nov klubski rekord. Čestitamo in srečno še naprej.

Na Planiški tekmi je svoj zadnji tekmovalni skok opravil član našega kluba Rok Justin in s tem zaključil svojo uspešno profesionalno skakalno pot. Rok, veseli in ponosni smo, da si bil naš član, saj si s tem veliko doprinesel k prepoznavnosti našega kluba v slovenskem prostoru. Iskrene čestitke za vse skakalne dosežke. Na tvoji življenjski in poklicni poti ti želimo vse dobro. Tudi v prihodnje, dobrodošel v Glenci!

Več o dogajanju v našem klubu si lahko ogledate na naši facebook strani.

Člani SSD Stol Žirovnica vse, ki bi želeli postati del naše skakalne ekipe, vabimo, da se nam pridružite v ponedeljek, sredo ali petek med 17.00 in 19.00 v našem skakalnem centru v Glenci oz. pokličete Boštjana Modrijana ne številko 041 412 914. Se vidimo!

Urška Šimnic Novak, SSD Stol Žirovnica

Pridruži se nam na aktivnih počitnicah

Začetek in konec šolskih počitnic lahko preživite športno na aktivnih počitnicah TVD Partizana.

V letošnjem poletju društvo TVD Partizan Žirovnica organizira petdnevno aktivno preživljanje poletnih počitnic za otroke od 1. do 5. razreda. Cilj je aktivno in kakovostno preživljanje prostega časa v naravi, spodbujanje športa kot vrednote in pomembnega dejavnika vzgoje ter zdravega življenjskega sloga. Otroci bodo na počitnicah pridobili nove, neprecenljive izkušnje, dogodivščin ne bo manjkalo.

Dejavnosti, ki jih bomo prilagodili starostni stopnji otrok, bodo potekale v Rekreativnem parku Završnica in v okolici. Spoznali bomo različne športne igre, naravo, zabavali pa se bomo tudi ob ustvarjalnih delavnicah in kopanju. Program bo vsak dan potekal od 8.00–8.30 do 15.00–15.30 in bo vključeval zajtrk oziroma malico in kosilo. Za udeležbo je potrebna primerna športna oprema, prijavi se lahko tudi otroci, stanujoči izven občine Žirovnica.

Datuma aktivnih počitnic:

1. termin **5. 7.–9. 7. 2021**, 2. termin **16. 8.–20. 8. 2021**

Podrobne informacije, vključno s cenami in prijavnico bodo objavljene na spletni strani in fb profilu TVD Partizan Žirovnica, lahko pa me kontaktirate na številko 041 489 490 (Timotej Rajgelj) ali e-naslov timy.rajgelj@gmail.com

Timotej Rajgelj

Pokoronska situacija po plezalno

Za nami je trenutno daljše obdobje plezalnega premora. V množici zdravstveno preventivnih ukrepov smo se skoraj že navadili nove realnosti, kjer je šport postal skoraj prepovedan in kot tak dobrina izbrancev.

Veselo na steni po dolgem premoru. Foto Timotej Rajgelj

Peto sezono delovanja smo začeli zelo obetavno. Število otrok se je povečalo na 70, zato smo uvedli novo skupino ter osvežili in okrepili trenersko ekipo. S skorajšnjo izgradnjo modernega plezalnega centra v Vrbnjah so se počasi izboljševali infrastrukturni pogoji za trening, kar se je kazalo tudi v napredku in rezultatih tekmovalne skupine plezalcev. Situacija je kazala izjemen začetek sezone in preskok v kakovosti dela, dokler nam načrtov niso prekrizali zdravstveno preventivni ukrepi. Sledilo je 4-mesečno težko premostljivo obdobje za otroke in organizacijsko trenerski

kader kluba, saj smo bili čez noč primorani šport praktično skoraj opustiti. Že druga prisilna zaustavitev je pustila precej negativnih posledic tudi pri lenivskem podmladku. Otroci so se privadili nove realnosti, ko so organizirane športno rekreativne dejavnosti postale izjema in nekakšen privilegij. Pri tem skrbi predvsem navajanje na nov, neaktivni življenjski slog, kar bo športni vzgoji in športu pustilo dolgoročne negativne posledice. Število lenivskega podmladka se je zmanjšalo kar za četrtno, izgubili pa smo tudi del trenerskega kadra.

Sredina marca je prinesla ponoven zagon nekaterih klubskih dejavnosti v omejenem obsegu s številnimi prilagoditvami. Skupine mlajših in starejših plezalcev smo zmanjšali na 10 otrok, ki so zaradi pomanjkanja prostora v Dvorani pod Stolom lahko trenirali zgolj enkrat tedensko. Otrokom je ostalo nekaj predznanja, številne gi-

balne sposobnosti pa so bile v upadanju, zato smo bili primorani v ponovno učenje osnov športa in športnega plezanja. Za tekmovalno in predtekmovalno skupino je bilo treningov nekaj več, saj smo izkoristili še novo balvansko steno v plezalnem Ranču v Vrbnjah. V primeru ugodnega zdravstvenega stanja si v bodoče obetamo tudi udeležbo na kakšnem lokalnem tekmovanju.

Čas plezalnega pomanjkanja pa smo vendarle izkoristili za usposabljanje strokovnega kadra. Denis Ipavec je po uspešno zaključenem usposabljanju, poleg funkcije predsednika, tako prevzel še vlogo vaditelja športnega plezanja in s tem veliko doprinesel h kakovosti dela v klubu.

Kljub vsej škodi, ki jo je prinesla dolgotrajna prepoved športnega udejstvovanja, si v klubu še naprej prizadevamo za spoznavanje in uveljavljanje rekreativnega športnega plezanja za vse generacije in tekmovalnega plezanja za mlajše ter promocijo tega športa kot vrednote in pomemben dejavnik vzgoje ter kakovost zdravega življenjskega sloga v občini Žirovnica. S pozitivnimi cilji zremo v prihodnost, ki jo prinašajo vadbe, tabori in tečaji ob zaključku sezone.

Za PK Žirovnica Timotej Rajgelj

Predlog občana – Po »Poti kulturne dediščine« (PKD) s kolesom

Predlagam županu, da tako kakor imajo v sosednjih občinah občani in turisti možnost najema koles za ogled znamenitosti kraja, uredi tudi pri nas. Naša občina je v celoti ravninska, le v Zavrhu gre cesta navkreber, zato je zelo primerna za kolesarjenje. Razdalja od posameznih točk na PKD je velika in dolgočasna za hojo za posameznike, kadar ni množične prireditve. Za obiskovalce, ki prihajajo z vlakom ali avtobusom, bi bilo pametno pripraviti kolesa za izposojlo.

Pavel Bešter, predsednik D'PR'

Planinsko društvo Žirovnica že 25 let

V Lovskem domu Zavrham je padla odločitev, da ustanovimo svoje planinsko društvo. Nekako pod moralno težo, sem prevzel zadolžitev, da poskrbim za vse potrebno in izvedem postopke. Namreč pred petdesetimi leti, leta 1946 je bil moj oče predsednik planinske sekcije pri Fizikulturnem društvu v Žirovnici, ker takrat planinskih društev še ni bilo. Po njegovi tragični smrti na Krnu, so se planinci razšli po okoliških krajih. Več poskusov je bilo v tem času, vendar je uspel šele meni in tako smo 22. 3. 1996 na slovesnosti v gostilni Ozvald, ustanovili Planinsko društvo Žirovnica. Kot gost je bil prisoten znani alpinist in zagnan planinski delavec g. France Ekar.

Ob množični udeležbi smo obudili spomin na prve organizirane planince iz vasi pod Stolom, na njihovo prizadevno delo pri gradnji Prešernove koče na Stolu. V Planinskem vestniku je bila zahvala: »vestnim in prizadevnim podstolovskim tovarišem«. Simbolno je bila ta slovesnost v gostilni Ozvald na Selu, ki je bila v času gradnje Prešernove koče zbirališče in izhodiščna točka za hojo na Stol.

Že prvo leto se nam je pridružilo 538 članov. Potem sem bil obveščen, da bodo kranjski planinci zapustili stražnico v Zelenici. Na lastno iniciativo in popolno odgovornost, sem s takratnim ministrom Jelkom Kacinom podpisal pogodbo za 25 letni najem in to brezplačno, kar je bila takrat izjema. Od domačinov, takih in drugačnih veljakov me ni, razen Pavla Dimitrova, alpinista in himalajca, kolega Franceta Ekarja, pri tem podprl nihče pa vendar sem ponosen, ker so nadaljevali moje delo. O tako lepi koči, bi takrat lahko samo sanjal ... Še vedno sem in dokler se ne preselim v onostranstvo, bom ostal ponosen član Planinskega društva Žirovnica, z izkaznico številka 1. Malomaren odnos »povspetnežev« me ne moti ... Še vedno smo planinski tovariši, čeprav po naravi zelo različni.

Takratni predsednik Pavel Bešter

25 let Planinskega društva Žirovnica

planinsko
društvo
žirovnica

Marca leta 1996 je bilo na pobudo lokalnih planinskih navdušencev na Selu ustanovljeno Planinsko društvo Žirovnica. Osnovni namen društva je bil in je še danes spodbujanje planinstva, ki poleg hoje v gore predstavlja še mnogo več. Člani društva so aktivni na področju vodništva, izobraževanja, vzdrževanja poti, ohranjanja narave in dela z mladimi. Vse od ustanovitve društva upravlja s planinsko kočo, Domom pri izviru Završnice.

Ustanovni občni zbor Planinskega društva Žirovnica je potekal 22. marca v gostilni Osvald. Med pobudniki ustanovitve društva so bili Anton Dežman, Dušan Rajgelj in Pavel Bešter, ki je bil izvoljen za prvega predsednika PD Žirovnica. Po dveh letih je vodenje prevzel Dušan Rajgelj, za njim leta 2006 Anže Feldin, zadnji mandat je predsednik društva Bojan Završnik. Število članov se je prva leta sukalo okoli 500, največ je bilo vpisanih leta 2003, kar 638.

Člani na enem prvih izletov – pohod na Špik, 26. junij 1999

Med prvimi nalogami društva je bilo izobraževanje vodnikov, delo pa je po stopoma steklo v sklopu posameznih odsekov. Leta 2000 je pričel delovati odsek za pohodništvo, izletništvo, vodništvo in delo z mladimi, kasneje razdeljen na vodniški in mladinski odsek. Vodnikom vsa leta načeljuje Boris Madon.

Boris: »25 let ni malo časa in ko se oziram, se pred menoj vrstijo številna doživetja in lepi spomini. Ljubezen do gora je stkala prijateljske vezi, ki trajajo še danes. Kmalu po ustanovitvi smo se peterica članov odločili, da se udeležimo izobraževanja za vodnike. Trije so že bili vodniki pred tem. Želeli smo našim članom pokazati še manj znane poti, jim omogočiti strokovno in varno vodenje tudi po zahtevnih poteh, brezpotjih in nova doživetja v naravi. Znanje, ki sem ga pridobil na številnih izobraževanjih, sem s pridom uporabljal pri vodenju različnih generacij. Šole v naravi, pa priložnostna vodenja, razni tečaji in izpopolnjevanja v okviru PZS, zadnja leta pa upokojske ture v okviru DU Žirovnica. Vse to je predstavljalo izzive, ki so bogatili mojo planinsko pot. Hvaležen sem, ker mi je bilo dano tolikokrat uživati naravo sproščeno, brez omejitev. Trdno upam, da bodo svobodni časi spet prišli.

Udeleženci pohoda po mejah občine, 23. junij 2002

Po ustanovitvi našega odseka je bila prva naloga pritegniti otroke v planinstvo. V sodelovanju z Osnovno šolo Žirovnica smo organizirali planinske krožke. Prvi krožek je začel delovati v šolskem letu 1997/98, vodil ga je Jernej Mrak, in sicer skupino otrok od 3. do takrat 8. razreda. Z Dušanom sva pripravila plan za športne dneve s planinsko vsebino, tako da v času obiskovanja OŠ učenci od 1. do 9. razreda obišejo vse znane poti in hribe v naši okolici. Leta 2000 smo začeli tudi z vsakoletnim izvajanjem šole v naravi s planinsko vsebino. Organiziramo jo v različnih planinskih kočah po Sloveniji. Tudi v lanskem letu smo jo izvedli, saj smo uspeli ujeti »vmesni« čas med epidemijo.

V letu 2002 je bil organiziran prvi in edini pohod po mejah občine, katerega pobudnik je bil Dušan. Ob tej priložnosti dajem pobudo za ponovitev v naslednjem letu. 20-letnica pohoda in 25-letnica društva sta primerna jubileja, da to uresničimo.

V času delovanja vodniškega odseka nas je žal iz različnih vzrokov zapustilo pet vodnikov. Vendar se nam je obrestovalo dolgoletno delo z mladimi, tako smo usposobili tri nove. Danes nas aktivno deluje enajst vodnikov različnih kategorij. Vsa leta pripravljamo letni plan izletov in pohodov za člane društva. Trudimo se ustreči različnim željam in zmogljivostim, zato ponujamo tradicionalna srečanja in pohode, turno kolesarske izlete, turne smuke in zahtevne planinske ture v visokogorje. V Domu pri izviru Završnice organiziramo tečaje varne hoje v gore in planinske taborje. Poleg izpopolnjevanj v okviru PZS se vodniki tudi v društvu izpopolnjujejo na vsakoletnih turah.

Epidemija nas je naučila, da na marsikaj ne moremo vplivati. A verjamem, da bomo nekoč pogledali na tale čas kot na mučno epizodo, ki je minila. Naše dejavnosti bodo spet zaživele sproščeno in v polni meri. Za podmladek me ne skrbi. Dovolj zgleda imajo, da cenijo naravo. Mladi vodniki se zavedajo svojega poslanstva.«

Krožkarji z vodniki na Stolu, 16. junij 2018

Mladi vodniki v društvu skrbijo tudi za delo z otroki. Vodja mladinskega odseka Maruša Oblak: »Otrokom in mladostnikom želimo gore in planinstvo približati na čim bolj zanimiv način, predvsem pa jih želimo naučiti spoštovanja do narave in okolice, v kateri bivajo. S krožkarji obiskujemo tudi najvišje okoliške gore, od Stola do Begunjščice in Vrtače, za otroke iz vrtca in za osnovnošolce vsako leto pripravimo planinski tabor v domačem Domu pri izviru Završnice. Zanimanje pri otrocih je za planinski krožek in planinstvo veliko, zadnja leta imamo rekordne prijave in udeležbe na izletih in taborih. Med starejšimi učenci, dijaki in študenti je zanimanje v porastu, vendar kot individualna dejavnost, pri organiziranih izletih pa že dolga leta ni pretiranega zanimanja. Zato bi bilo v prihodnje potrebno narediti nekaj v smeri, da bi v odseku obdržali in privabljali tudi zgoraj omenjeno populacijo.«

Leta 2000 so člani društva prvič organizirali občinski pohod na Stol ob spominskem dnevu Občine Žirovnica. Pohod je postal tradicionalen, vsako leto se ga udeleži okoli 80 pohodnikov. Prav tako tradicionalno je prvomajsko srečanje občanov v Zelenici, ki ga društvo od ustanovitve organizira skupaj z Občino Žirovnica. Tradicijo shodov 1. maja je prekinil lanskeletni izbruh epidemije, ki že drugo leto omejuje tudi delovanje Doma pri izviru Završnice. S planinsko kočo društvo upravlja od leta 1996. Nekdanjo karavlo je prevzelo v upravljanje od Ministrstva za obrambo Republike Slovenije z najemno pogodbo za 25 let. V prihodnjih letih je sledila postopna temeljita obnova doma in prizadevanja za prenos lastništva z države na Občino Žirovnica, kar se je uresničilo leta 2013.

Prvomajski shod v Zelenici, 1. maj 2004

Urejeno lastništvo je med drugim omogočilo gradnjo čistilne naprave in pridobivanje sredstev na razpisih. V letu 2018 je bil tako s pomočjo evropskih sredstev dom opremljen z novim pohištvo in okolju prijaznejšim sistemom oskrbe z energijo. Dom obišče vse večje število pohodnikov, kolesarjev in pozimi turnih smučarjev. Od maja do junija je odprt vse dni v tednu, tudi v letošnji sezoni vas bo v Zelenici postregla oskrbnica Marina.

V zadnjem obdobju se je dejavnost društva razširila na področje gorskega kolesarjenja. Štirje člani so dopolnili znanje planinskega vodništva z usposabljanjem za vodenje turno kolesarskih izletov. Slednji so postali stalnica vsakoletnega programa izletov. Trase vodijo na vse konce Slovenije, zadnji, dvodnevni izlet v sezoni, pa je praviloma namenjen kolesarjenju na morju.

Oživila je tudi dejavnost odseka za planinske poti. Pet markacistov skrbi za 20 km planinskih poti v domeni PD Žirovnica, večinoma v okolici Doma

Turno kolesarski izlet na planino Razor, 21. junij 2018

pri izviru Završnice. Markacisti sodelujejo pri označevanju tematskih in daljinskih poti v občini, tako pohodniških kot kolesarskih.

Društvo danes šteje 300 članov. S plačilom članarine vsak pridobi določene ugodnosti PZS, a članstvo pomeni več kot to, pomeni pripadnost in podporo društvu. Bojan Završnik: »O vseh naštetih dejavnostih ne bi mogli poročati, če od vsega začetka zraven ne bi bilo ljudi, ki so pripravljeni delati za »skupno stvar«. V delovanje društva, še posebej, če upravlja tudi s planinsko kočjo, je treba vložiti precej dela, znanja, treba se je redno izobraževati, vodništvo prinaša velike odgovornosti, tudi birokratska plat delovanja mora biti urejena – vse to pa temelji na prostovoljnem pristopu vsakega izmed nas. Seveda, prav takšen pristop vsem nam prinaša tudi zadovoljstvo nad postorjenim, zato bomo v društvu še naprej skrbeli za vzgojo planincev, varno hojo v gore in ohranjanje planinskega izročila.«

Polona Kus

Ko kava vam diši in pivo vas mika,
dobrodošli v **Sporty baru**,
kjer izbira je raznolika!

Sporty
bar

Nudimo tudi najem
telovadnice in tenis igrišča!

Email: sportybar.tvdpartizan@gmail.com
Tel.: 070 817 558 Tjaša

ZOBNA PROTETIKA
M E K I N A

1990

STRIPYDENT, d.o.o.,
Žirovnica, Moste 77a
www.STRIPYDENT.si

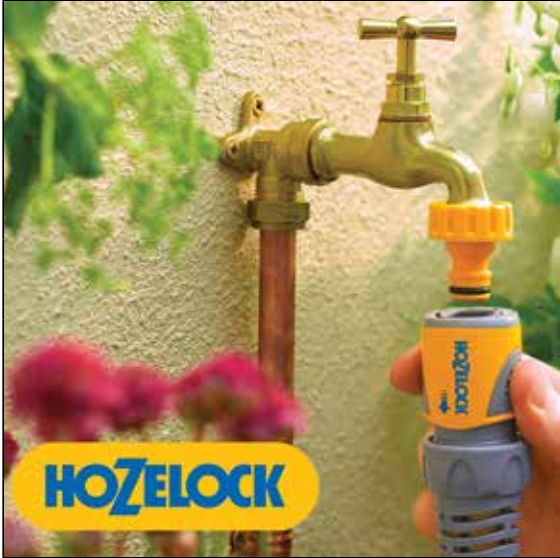
Delovni čas zobne ordinacije:
po naročilu

Delovni čas zobotehničnega laboratorija:
od ponedeljka do petka od 7. - 15. ure

Informacije in naročanje po tel.:
Samo Mekina, 04 580 12 59, 041 676 827

UGODNO
ZANESLJIVO
BREZ ČAKANJA

						AVTOR: BOŠTJAN OVSENEK	POKROVITELJ	NAŠA IGRALCA (BORIS IN SEBASTIJAN)	PRIPADNIK JUDOVSKÉ LÓCINE ESENOV	DANAŠNJA AENONA	ANDREJ JERMAN	VELIKA RDEČERJAVA ŽABA Z DOLGIMI KRAKI	NAŠA IGRALKA ŠRAJ	FILOZOFSKI NAUK DUNSA SCOTUSA	JAPONSKO MESTO NA HONŠUJU
						PISEC SCENARIJA									
						OKRASNA RASTLINA Z EKZOTIČNIMI CVETOV									
						OVČJI SAMEC					STOKANJE				
											BESEDA BREZ NAGLASA				
						REKA NA SEVERU TAJSKE				NAŠA ATLETINJA HORVAT ANŽE LANIŠEK					
						ZLATKO ZAHOVIČ			OČI				INGEMAR STENMARK NERAZLOČNO NAPISANA ČRKA		
						TURISTIČNI OBJEKT			BAJESLOVNA ŽIVAL, SAMOROG						
NOVICE	EGIPČANSKI SVETI BIK	RIBJI RAZPLOD	ŽIVLJENJSKO POMEMBNA SNOV	OTAKAR VAVRA	SL. PEVEC PREDIN NAJPOGOST. PRVINA NA ZEMLJI						DIKTAT ARTILERIJSKO OROŽJE, TOP				
ODVETNIK							OPICA NA SUMATRI IN MALAJSKEM POLOTOKU	ORGAN VIDA SLIČICA RACUNAL. PROGRAMA				CITROENOV OLDTIMER DEL KOLEŠARKE DIRKE			
OSEBA, KI UŽIVA PRIVILEGIJE														LOVILEC RAVNOTEŽJA	NEMŠKO MESTO OB DONAVI
HRVAŠKI OTOK OB MOLATU				IZOLACIJSKA SNOV LUKA V ITALIJANSKI APULIJI							NAŠA GLASBENA ZASEDBA BEVKOVA POVEST				
STOJALO, STALO						GL. MESTO KOLUMBIJE							ALUMINIJ		
						MOST V BENETKAH							GORSKA DRŽAVICA V PIRENEJH		
NOVICE	SESTAVINA V BENCINU, KI ZMANJSUJE KLENKANJE	CEVASTA TESTENINA NEMŠKA ZV. DEŽELA (DRESDEN)							ZAŽIGALNA ZMES ZA BOMBE						
OSJE GNEZDO					SL. IGRALKA IVANIC ŠPAK-SPEARJEV KRALJ				PRVI RIMSKI ZALOŽNIK	REKA MED NORVEŠKO IN FINSKO STRELNA ODPRTINA					PALICA ZA ČIŠČENJE PLUGA, RATKA
MALO-PRIDNEŽ							VEŠČINA, SPRETNOST	AM. BOKS. LEGENDA (MOHAMED) TERME V V. BELGIJI					SPODNJI DEL POSODE SVETOVNI DUH		
TOMAŽ SALAMUN			NEPROŽNOST												
			IVO BAN												
JAPONSKA PASMA PSOV						MUČENEC						UMRLI SLOVENSKE ŠPORTNI NOVINAR (STANE)			
POSTOPEK ZA IZBIRO VOJAŠKIH OBVEZNIKOV						JAPONSKA TENISAČICA (NAOMI)						NAŠA NEKDANJA PLAVALKA ISAKOVIČ			

SILIKON: izolacijska snov, **ROSNIKA:** rdečerjava žaba, **TAKASAKI:** mesto na Honšuju, **KANALJA:** malopridnež, **BALANSER:** lovilec ravnotežja

Geslo prejšnje križanke:

Zavrh bar

Nagrade prejmejo:

1. Jaka Marolt, Breznica 60
2. Majda Tomažič, Žirovnica 59b
3. Zdenka Pogačnik, Moste 61b

Nagrade prejmete v Zavrh baru.

NAGRADNA KRIŽANKA

Geslo križanke pošljite do 15. junija 2021 na naslov
Novice občine Žirovnica, Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica.

Nagrade podarja podjetje AB d.o.o., Breznica.

1. nagrada: Izdelki Hozelock
2. nagrada: Izdelki Hozelock
3. nagrada: Izdelki Hozelock

Z avtodomom na počitnice, potovanje?

Imamo rešitev!

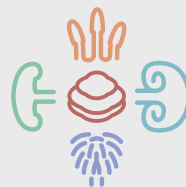
Adria Sun Living S75 SL, avtodom za 5 oseb.

Zgodnje
rezervacije
že za
89 eur/dan.

Več na www.medium.si
info: miran@medium.si, tel: 031/617 273

A-VIR®

GOBA A-VIR® kapljice so narejene iz izvlečkov različnih vrst gliv, za katere študije dokazujejo, da imajo močno protivirusno delovanje.

Ganoderma lucidum (Reishi), *Cordyceps*,
Lentinula edodes, *Hericiium erinaceus*
in *Inonotus obliquus* (Čaga)

Izdelek je na prodaj v trgovinah **Sanolabor**, **Kalček**, **Norma**, **Biotopic** in drugih specializiranih trgovinah z zdravo prehrano ter naši spletni strani: www.goba.eu

MycoMedica d.o.o.,
Podkoren 72,
4280 Kranjska Gora

Kontakt za naročila:
Tel: 030 666 969
Email: orders@goba.eu

PEUGEOT 2008

Čas je, da doživiš nekaj novega

5 LET
JAMSTVA

PROGRAM UGODNOSTI
MojPeugeot

Peugeot je v Sloveniji
Član skupine Emil Frey

peugeot.si

PEUGEOT PRIPOROČA TOTAL *Cena velja za Peugeot 2008 ACTIVE 1.2 PureTech 100 s kamero za vzvratno vožnjo, oranžne Fusion barve pri nakupu s pomočjo Peugeot financiranja. Primer informativnega izračuna finančnega leasinga Peugeot Financiranje za to vozilo - mesečno odplačevanje; maloprodajna cena z DDV in vključenim bonusom je 15.990 EUR; mesečni obrok je 175 EUR pri pologu v višini 30% in ročnosti 84 mesecev; višina pologa je pri akciji omejena od 10% do 50%, doba financiranja je vezana na ročnost od 36 mesecev do 84 mesecev; DDV je obračunan v obrokih; EOM na dan 15.01.2021 znaša 8,50% in se spremeni, če se spremenijo elementi izračuna; izračun temelji na osnovi indeksa obresti - 3 mesečni EURIBOR s skupno letno obrestno mero 7,3%; financirana vrednost 11.193 EUR; skupni znesek za plačilo 19.215 EUR; stranka v primeru Peugeot Financiranja prejme tudi jamstvo za dobo 5 let oz. 100.000 km in avto kasko zavarovanje za 1 EUR za prvo leto. Poraba v kombiniranem načinu vožnje: od 3,6 do 5,2 l/100 km. Izpuh CO₂: od 96 do 118 g/km. Emissijska stopnja: EURO 6. Vrednost specifične emisije dušikovih oksidov NO_x: od 0,0160 do 0,0600 g/km. Emissije trdnih delcev: od 0,00035 do 0,00162 g/km. Število delcev: od 0,10 do 4,84. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emissije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

**ZA 15.990 €*
KASKO ZA 1 €**

AVTO PARTNER d.o.o., Cesta železarjev 27, 4270 Jesenice, tel. 04 583 6660

optika **Berce**
fashion eyewear

OKULISTIČNA AMBULANTA BERCE

Jesenice, C. Maršala Tita 50, T: 04 586 24 16

Lesce, Železniška cesta 7, T: 04 531 89 34

www.optika-berce.si

**VELIKA IZBIRA PROGRESIVNIH STEKEL
VSEH CENOVNIH RAZREDOV**

Sprejemamo naročilnice vseh slovenskih
okulistov, možnost tudi brez doplačila

NOVO V TRGOVINI IN GOSTINSTVU
GREGOR
MOSTE 44, ŽIROVNICA
ODPRTO TUDI V NEDELJAH IN PRAZNIKIH

KMETIJA PRNIKAR
Iz Triglavskega narodnega parka

MLEČNI IZDELKI Z OKUSOM PO NARAVI

- SVEŽE MLEKO • MLADI SIR – okusni tudi na žaru
- NARAVNI DOMAČI JOGURT • SIROTKA
- SMETANA ZA STEPANJE • DOMAČA SKUTA

f **KMETIJA PRNIKAR**

PODPIRAJMO LOKALNO

Ajdna
BAR & PIZZERIA

Pizze
Gyros
Perutničke
Tortice
Burgerji
Solate

kava, koktejli,
izbor piv ...

**ODPRTO
VSAK DAN!**

051 220 900

Mejhn drgač,
sam ful bolš!

www.pizzeria-ajdna.si